

FINANSMINISTERIET

Basservice- programmet 2015-2018

14b/2014

Kommunerna

FINANSMINISTERIET

Basserviceprogrammet 2015-2018

441 002

Trycksak

FINANSMINISTERIET

PB 28 (Snellmansgatan 1 A) 00023 STATSRÅDET

Telefon 0295 16001 (växel)

Internet: www.finansministeriet.fi

Layout: Anitta Heiskanen /FM, informationen

Juvenes Print – Finlands Universitetstryckeri Ab, 2014

Presentationsblad

Utgivare och datum	Finansministeriet, april 2014	
Författare	Ministergruppen för basserviceprogrammet	
Publikationens titel	Basserviceprogrammet 2015-2018	
Publikationens andra versioner	Publikationens språkversioner: finska: Peruspalveluohjelma 2015-2018 (14a/2014)	
Publikationsserie och nummer	Finansministeriets publikationer 14b/2014	
Beställningar/distribution	Publikationen finns i PDF-format på www.vm.fi/julkaisut . Anvisningar för beställning av en tryckt version finns på samma adress.	
Tryckeri/tryckningsort och -år	Juvenes Print – Finlands Universitetstryckeri Ab, 2014	
ISBN 978- 952-251-582-7 (nid.) ISSN 1459-3394 (nid.) ISBN 978-952-251-583-4 (PDF) ISSN 1797-9714 (PDF)	Sidor 88	Språk svenska
Sammandrag <p>Basserviceprogrammet innehåller en utvärdering av förändringarna i kommunernas verksamhetsmiljö och tjänster, kommunalekonomins utveckling ända tills 2017 inklusive utvecklingen av kommunernas inkomster (skatteinkomsterna och statsandelarna) och utgifter. Kommunalekonomin utvärderas dels som en helhet, dels som en del av den offentliga ekonomin och dessutom enligt en indelning i kommungrupper. Vid utvärderingen av kommunalekonomin som helhet tar man i beaktande ändringarna i kommunernas lagstadgade uppgifter. Programmet inkluderar åtgärder för utveckling av kommunernas inkomster och utgifter. I programmet granskas även förverkligandet av de rikstäckande produktivetsmålen inom kommunsektorn.</p> <p>Programmet har beretts vid finansministeriet i samarbete med undervisnings- och kulturministeriet samt social- och hälsovårdsministeriet. Utvecklingsprognosen för kommunalekonomin har beretts av delegationen för kommunal ekonomi och förvaltning. Programmet har beretts i samband med planen för de offentliga finanserna och rambeslutet för statsfinanserna 2015-2018, och det har godkänts av ministergruppen för basserviceprogrammet som leds av finansministern, och med förvaltnings- och kommunministern, undervisningsministern, omsorgsministern, social- och hälsovårdsministern, utvecklingsministern, trafikministern, justitieministern, inrikesministern samt jord- och skogsbruksministern som övriga medlemmar. Ordföranden för Finlands Kommunförbunds styrelse och Kommunförbundets VD har deltagit som sakkunnigmedlemmar i utarbetandet av programmet</p>		

Sammanfattning

Utsikterna för den kommunala ekonomin

Inom den kommunala ekonomin har det de senaste åren uppstått en obalans mellan utgifterna och inkomsterna. I föl förbättrades saldot inom den kommunala ekonomin tillfälligt på grund av engångsfaktorer. Den svaga ekonomiska tillväxten och anpassningsåtgärderna inom statsfinanserna innebär att kommunernas inkomster kommer att öka långsamt de närmaste åren. Också utgiftsökningen väntas avta jämfört med de senaste åren, men vara snabbare än inkomstökningen under hela prognosperioden. I prognosen har kommunalskattesatserna hållits på samma nivå som 2014, och utgiftsökningen har inte balanserats med inkomsterna. Kommunernas ekonomi uppvisar alltså ett klart underskott, och skuldökningen hotar fortsätta.

Regeringens riktlinjer för den kommunala ekonomin

I regeringsprogrammet har det inte ställts upp något mål för saldot inom den kommunala ekonomin. Det naturliga är dock att man inom den kommunala ekonomin strävar efter en strukturell balans mellan inkomsterna och utgifterna. I anslutning till genomförandet av det strukturpolitiska programmet har regeringen förbundit sig att vidta åtgärder för att skapa balans i den kommunala ekonomin.

Kommunernas uppgifter och förpliktelser minskas så att kommunernas omkostnader sjunker med 1 miljard euro före 2017. Avsikten är dessutom att man genom skattefinansiering och åtgärder som kommunerna själva genomför, såsom förbättrad produktivitet, ska nå en besparing på en miljard euro på 2017 års nivå. Regeringens beslut om genomförande av det strukturpolitiska programmet innehåller ett program för minskning av kommunernas uppgifter och förpliktelser, som verkställs bl.a. i beslutet om ramarna för statsfinanserna 2015—2018.

Regeringen avhåller sig från att ge nya uppgifter och förpliktelser som ökar kommunernas utgifter utan att den samtidigt beslutar om att gallra i uppgifter och förpliktelser av motsvarande storlek eller om finansiering av de nya uppgifterna och förpliktelserna till fullt belopp. Denna princip tillämpas med tanke på rambeslutet 2014—2017 i fråga om nya projekt. Dessutom ska det göras en kritisk bedömning av de projekt som redan ingår i ramen och som ökar kommunernas utgifter.

I enlighet med regeringsprogrammet ska kommunerna kompenseras till fullt belopp för ändringar av beskattningsgrunderna.

I sitt beslut om genomförande av det strukturpolitiska programmet beslutade regeringen också att ett nytt styrsystem för kommunernas ekonomi införs. Syftet med systemet är att säkerställa den kommunala ekonomins hållbarhet. Med systemet säkerställs det att kommunernas uppgifter och förpliktelser är förenliga med målet för balanseringen av kommunernas ekonomi. Makrostyrningen av den kommunala ekonomin genomförs inom ramen för planen för den offentliga ekonomin och den årliga justeringen av den. I den del av planen för de offentliga finanserna som gäller den kommunala ekonomin anges från och med 2015 en med målet för det strukturella saldoto inom den kommunala ekonomin förenlig begränsning i euro för de utgiftsändringar som statens åtgärder föranleder för den kommunala ekonomin (utgiftsbegränsning).

Avsikten är att man i den totala översynen av kommunallagen, som avses träda i kraft vid ingången av 2015, ska revidera bestämmelserna om en enskild kommuns ekonomi. Ändringarna stöder upprätthållandet av balans inom hela den kommunala ekonomin.

Regeringen genomför en riksomfattande kommunreform vars mål är en livskraftig kommunstruktur som bygger på starka primärkommuner. Kommunstrukturlagen trädde i kraft den 1 juli 2013 och en proposition med ett förslag till ändring av den överlämnas våren 2014. Propositionen gäller statsrådets befogenhet att besluta om kommunsammanslagningar i strid med en kommuns vilja. Avsikten är att de nya kommunerna ska kunna inleda sin verksamhet vid ingången av 2017.

Kommunernas statsandelssystem revideras vid ingången av 2015 med målet att skapa en finansieringsmodell som uppmuntrar till ekonomisk verksamhet och en effektiv organisation av tjänsterna. Målet är att systemet i huvudsak ska vara neutralt vid kommunsammanslagningar och fungera i en föränderlig kommun- och servicestruktur. Utredarens preliminära utkast till regeringsproposition skickades på remiss till kommunerna i februari 2014.

Jämsides med kommunreformen går man vidare med servicestrukturen inom social- och hälsovården. Regeringen har fattat ett beslut om reformen av ordnandet av social- och hälsovårdstjänsterna som innebär att ansvaret för att ordna tjänsterna överförs på fem specialupptagningsområden.

Statens åtgärder som gäller den kommunala ekonomin

Statsbidrag under ramperioden

De statsbidrag som omfattas av granskningen av kommunernas baservicebudget uppgår 2015 till sammanlagt ca 9,6 miljarder euro, vilket är 840 miljoner mindre än 2014. En stor del av förändringen beror på att ansvaret för basfinansieringen av yrkeshögskolorna helt och hållet överförs till staten vid ingången av 2015. Åren 2016–2018 stiger statsbidragen till kommunerna nominellt med 1,2–1,7 procent per år.

Merparten av statsbidragen utgörs av de kalkylerade statsandelarna jämte utjämningsposter inom statsandelssystemet. Inom finansministeriets förvaltningsområde uppgår stat-

sandelarna, om man inte tar med finansieringen av yrkeshögskolorna, till ca 8,5 miljarder euro och inom undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde till ca 0,6 miljarder euro.

Till följd av förändringar i åldersstrukturen och befolkningmängden uppskattas utgifterna för social- och hälsovården öka kalkylmässigt med 1 127 miljoner euro under ramperioden. Utgifterna för förskoleundervisning och grundläggande utbildning ökar kalkylmässigt med 87 miljoner euro under ramperioden.

År 2015 innebär indexhöjningen av statsandelarna att statsandelarna för basservicen ökar med ca 47 miljoner euro. Inom undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde innebär indexhöjningen att statsandelarna ökar med sammanlagt 9,5 miljoner euro, varav kommunernas och samkommunernas andel uppskattas vara 6,4 miljoner euro.

I statsandelarna för basservicen beaktas de förändringar som skett i skatteinkomstkomensationen jämfört med rambeslutet våren 2013, vilket sänker kommunernas statsandelar för basservicen med 93,5 miljoner euro 2015, 77,5 miljoner euro 2016 och 50,5 miljoner euro 2017. Dessutom beaktas, som effekt av de nya ändringarna av beskattningsgrunderna våren 2014, justeringen från -12 miljoner euro (2015) till -85 miljoner euro (2018). I motsvarighet till höjningarna av de nedre och övre gränserna för fastighetsskattesatsen sänks också statsandelen för basservicen med -54 miljoner euro från och med 2015. Den tekniska uppskattningen är att den kommunala ekonomin till fullt belopp ska kompenseras för ändringar i beskattningsgrunderna under nästa valperiod.

Statsbidrag till kommuner och samkommuner som omfattas av granskningen av basservicebudgeten, mn euro (ramåren 2015—2018 enligt prisnivån för 2015)

	2013 ¹	2014 ¹	2015	2016	2017	2018
Kalkylerade statsandelar jämte utjämningsposter inom statsandelssystemet						
Finansministeriet	8 677	8 613	8 476	8 501	8 456	8 453
Undervisnings- och kulturministeriet	979	782	645	639	595	591
Överföring av finansiering av yrkeshögskolor ²			-455	-455	-455	-455
Sammanlagt	9 657	9 395	8 666	8 685	8 596	8 590
Övriga statsbidrag inom basservicebudgeten³						
Finansministeriet	67	35	56	105	173	133
Undervisnings- och kulturministeriet	272	231	136	136	133	133
Arbets- och näringsministeriet	178	175	174	153	155	153
Social- och hälsovårdsministeriet	562	523	490	487	507	508
Sammanlagt	1 079	963	856	881	967	926
Statlig ersättning för läkarhelikopter verksamheten (33.60.40) ⁴	26	33	29	29	0	0
Statsbidrag inom basservicebudgeten sammanlagt	10 762	10 391	9 551	9 595	9 563	9 516

¹ Budgeterat (budgeten och tilläggsbudgetarna).

² Ansvaret för finansieringen av yrkeshögskolorna överförs till staten vid ingången av 2015 och de omfattas inte längre av granskningen enligt basserviceprogrammet. Kommunernas andel av statsandelarna för yrkeshögskolor har uppskattats kalkylmässigt.

³ För kostnaderna för grundande av ett barnsjukhus som tillhandahåller riksomfattande offentlig hälsovård har statsbidrag reserverats till ett belopp av 15 miljoner euro för 2015 och 25 miljoner euro för 2016. Eftersom finansieringen ska betalas till en stiftelse, antecknas anslagen inte i tabellen.

⁴ I de statliga ersättningarna ingår inte någon kommunfinansieringsandel fram till 2016. Det avdrag som från och med 2017 hänför sig till reformen av verksamhetens finansiering har beaktats i statsandelarna under finansministeriets huvudtitel.

I nivån på statsandelen under ramperioden har beaktats de allmänna minskningar av kommunernas statsandelar som regeringen beslutat om tidigare under denna valperiod och som minskar statsandelarna för 2015 med nästan 200 miljoner euro jämfört med 2014. De nedskärningar i statsandelarna som det fattats beslut om under valperioden uppgår på 2015 års nivå till sammanlagt ca 1,3 miljarder euro.

Statsandelen för kommunal basservice höjs med totalt 126 miljoner euro på 2015 års nivå för utvecklande av social- och hälsovårdstjänsterna, då avdragen på 19 miljoner euro i form av sparbeslut har beaktats. Största delen av ökningen av statsandelen, 82 miljoner euro på 2015 års nivå, hänför sig till verkställandet av äldreomsorgslagen. Dessutom anvisas 9,4 miljoner euro för utvecklandet av andra social- och hälsovårdstjänster. För utvecklandet av elev- och studerandevården anvisas 13,1 miljoner euro på årsnivå.

Som en del av anpassningsåtgärderna inom statsfinanserna görs vissa avdrag i statsandelsanslaget för kommunal basservice. Den andel på 10 miljoner euro som reserverats för höjningen av kommunernas statsandel enligt prövning upphör från och med 2015.

Statsandelsanslaget för kommunal basservice sänks dessutom med 40 miljoner euro från och med 2015. I motsvarighet till detta kommer man dock att lägga fram förslag om höjningar av klientavgifterna inom social- och hälsovården så att motsvarande ökning av avgiftsutfallet kan nås. Som helhet är arrangemanget därmed kostnadsneutralt ur kommunalekonomisk synvinkel.

Till statsandelarna för kommunal basservice överförs statsunderstöden för anläggningskostnader för bibliotek samt utbetalningen av efterhandsfinansierade statsunderstöd som före 2015 beviljats för läroanstalternas anläggningsprojekt. Som en del av sparåtgärderna slopas statsunderstöden för läroanstalternas anläggningsprojekt vid ingången av 2015, vilket medför en anslagsbesparing som uppgår till 12,1 miljoner euro 2015 och som gradvis stiger till 22 miljoner euro 2018.

Statsunderstöden för den allmänbildande utbildningen skärs ner med 60 miljoner euro och statsunderstöden för yrkesutbildningen med 2,6 miljoner euro.

Man har också beaktat de sparbeslut som tidigare denna valperiod gällt det fria bildningsarbetet, museer, teatrar och orkestrar, den yrkesinriktade grund- och tilläggsutbildningen samt gymnasieutbildningen. Vid inriktningen av besparingarna har tryggheten av genomförandet av ungdomsgarantin beaktats som ett kriterium. Från ingången av 2014 ökar studieplatserna inom den grundläggande yrkesutbildningen med 5,2 miljoner euro i syfte att genomföra ungdomsgarantin.

Läroavtalsutbildningen för unga stärks och inom läroavtalsutbildningen införs en förhandsperiod för unga. För läroavtalsutbildning och utvecklande av inläring i arbetet anvisas ett tillägg från och med 2014.

Läroplanerna för förskoleundervisning och grundläggande utbildning samt de allmänna målen för gymnasieutbildningen, timfördelningen och grunderna för läroplanerna revideras. Det minsta antalet timmar inom den grundläggande utbildningen ökar med tre årsveckotimmar från och med 2016, och därför höjs statsandelarna med 3,9 miljoner euro 2016 och med 9,4 miljoner euro från och med 2017. Hälften av höjningen täcks med en överföring från anslagen för allmänbildande utbildning.

Kommunernas roll och ansvar vid den aktiva skötseln av långtidsarbetslösheten betonas. I enlighet med beslutet om ramarna för 2014—2017 överförs en del av finansieringsansvaret för arbetsmarknadsstödet till långtidsarbetslösa som fått arbetsmarknadsstöd i över 300 dagar till kommunerna vid ingången av 2015. Genom reformen av finansieringen av arbetsmarknadsstödet skapas möjligheter för personer som fått arbetsmarknadsstöd att få tillgång till aktiveringsåtgärder.

För att minska långtidsarbetslösheten har man inlett ett försök som pågår hela regeringsperioden, där huvudansvaret för sysselsättningen senast efter 12 månaders arbetslöshet övergår till kommunen eller solidariskt till alla kommuner. För försöket har för 2015 anvisats ett statsbidrag på 20 miljoner euro.

I anslutning till servicestrukturreformen inom social- och hälsovården väntas kommunsammanslagningarna i någon mån minska och gå långsammare. På denna grund har finansieringen av kommunernas sammanslagningsunderstöd och compensationerna för förlorade statsandelar minskats med 5 miljoner euro 2015, 10 miljoner euro 2016 och 20 miljoner euro från och med 2017. För det ekonomiska stödet för kommunsammanslagningar (sammanslagningsunderstöd, compensation för förlorade statsandelar, förhandsutredningar) anvisas alltså ca 51 miljoner euro 2015, ca 95 miljoner euro 2016, ca 153 miljoner euro 2017 och ca 113 miljoner euro 2018.

Åtgärder i det strukturpolitiska programmet

Enligt regeringens strukturpolitiska program ska de skyldigheter kommunerna har enligt sina lagstadgade uppgifter minskas och målet är att nå en total besparing på 1 miljard euro i kommunernas och samkommunernas omkostnader på 2017 års nivå.

I samband med beredningen av beslutet om ramarna för statsfinanserna 2015—2018 har man utvärderat hur genomförandet av åtgärderna i det strukturpolitiska programmet framskrider samt vilka kostnadseffekter de har på statsfinanserna och den kommunala ekonomin. Ministeriernas förslag kan grovt taget indelas i två kategorier.

1. Förslag som kan förverkligas med hjälp av klara författningsändringar eller andra åtgärder som staten kan vidta och som inverkar direkt på kommunernas verksamhet och kostnader.
2. Förslag vars effekter inte ännu kan påvisas tillräckligt tillförlitligt, t.ex. för att det inte finns verkningsfulla författningsändringar eller motsvarande åtgärder som staten kan vidta och som direkt styr kommunernas verksamhet.

Beredningen av de förslag som ingår i grupp 1 pågår eller så beror den faktiska kostnadsminskning de innebär för kommunerna i hög grad på vilka åtgärder de kommunala aktörerna vidtar inom ramen för sin självstyrelse; åtgärder vars genomförande och effekter kan bedömas först senare. Till denna grupp hör bl.a. minskandet av antalet platser inom institutionsvården för äldre, reformen av jourverksamheten inom hälso- och sjukvården, slopandet av arkiveringen av patientuppgifter i pappersform samt det strukturella utvecklandet av nätet för anordnare av utbildning på andra stadiet och förkortandet av tiden för avläggandet av examen genom att finansieringen börjar bestämmas enligt antalet avlagda examina och examensdelar. Också bl.a. uppluckringen av behörighetskraven för personal, avvecklandet av kommunernas planeringsförpliktelser, översynen av kommunernas tillsynsuppgifter, den fördjupade integrationen av primärvården, den specialiserade sjukvården och socialvården, upphävandet av rekommendationer av normkaraktär, effektiviseringen av kollektivtrafiken och persontransporterna samt centraliseringen av den kommunala byggnadstillsynsmyndighetens uppgifter till enheter som agerar över kommungränserna kräver fortsatt beredning. Ändringarna beaktas i de lagstadgade grunderna för statsandelarna. De lagstiftningsförslag som behövs överlämnas till riksdagen senast under höstsessionen 2014.

Ramarna för statsfinanserna innefattar sådana åtgärder där minskningen av statsandelar kan genomföras varaktigt genom lagstiftningsändringar eller på andra sätt som riktar sig direkt till kommunernas uppgifter och skyldigheter. I praktiken alltså åtgärder i grupp 1. Samma linje har följts också i beredningen av basserviceprogrammet. Beredningen av åtgärderna i grupp 2 pågår ännu delvis och i praktiken kan de spareffekter som eftersträvas genom dem beaktas i budgetprocessen och i basserviceprogramförfarandet i takt med att det framkommer tillräckligt exakta uppgifter om åtgärderna och tillförlitliga bedömningar av deras effekter.

De strukturpolitiska åtgärder som hittills har innefattats i ramarna för statsfinanserna täcker enligt en preliminär beräkning sammantagna en dryg tredjedel av sparmålet på 1 miljard euro på 2017 års nivå. Hur utgiftsbesparingarna utfaller beror också på vilka åtgärder kommunerna själva vidtar.

Vid dimensioneringen av statsandelen för kommunal basservice har bl.a. följande åtgärder i fråga om social- och hälsovårdstjänster beaktats:

- Överföringen av skyddshemsverksamheten till staten vid ingången av 2015.
- Överföringen av beräkningen och utbetalningen av utkomststödet till FPA vid ingången av 2017. Kommunernas utgifter beräknas minska med 79 miljoner euro och statsandelen med 39,5 miljoner euro per år. Minskandet av underutnyttjandet av utkomststöd minskar besparingen.
- Sparåtgärder som berör tandvården för vuxna från 2015, i huvudsak genom förlängda kontrollintervall. Kommunernas utgifter beräknas minska med 15,2 miljoner euro på 2017 års nivå.
- Receptens giltighetstid förlängs, vilket beräknas minska kommunernas utgifter med 3 miljoner euro från 2016. I kommunernas statsandelar görs till följd av detta en minskning på 1 miljon euro.
- Vid dimensioneringen av statsandelarna har det beaktats att hemvårdsstödet ändras så att stödet delas lika mellan båda föräldrarna och att den subjektiva rätten till dagvård begränsas (träder i kraft den 1 augusti 2015):
- Till följd av att hemvårdsstödet delas minskar kommunernas utgifter med 51 miljoner euro på 2017 års nivå medan statsandelen minskar med 15 miljoner euro. Från och med 2018 beräknas kommunernas utgifter minska med 64 miljoner euro och statsandelen med 19 miljoner euro.
- Från 2018 ökar reformen utgifterna för dagvården med drygt 130 miljoner euro, av vilken statsandelen är 39 miljoner euro.
- I och med begränsandet av den subjektiva rätten till dagvård minskas statsandelarna med 7 miljoner euro från och med 2015.

Vid dimensioneringen av statsandelarna för undervisnings- och kulturtjänster har bl.a. följande åtgärder beaktats:

- Finansieringssystemet för och nätet av utbildningsanordnare inom utbildningen på andra stadiet reformeras. Finansieringen ska inte längre beviljas enligt det faktiska kostnadsunderlaget, och den totala statliga finansieringen av utbildningen på andra stadiet ska grunda sig på statsbudgeten i likhet med finansieringen av universitet och yrkeshögskolor. I och med reformen av finansieringssystemet halveras tilläggsfinansieringen för den särskilda uppgiften att ordna gymnasieutbildning och statens finansiering till utbildnings- och serviceuppgifter för arbetslivet upphör 2015. Vid ingången av 2017 upphör statsandelsfinansieringen av ämnesstudier inom gymnasieutbildningen för dem som avlagt studentexamen, den statsandelsfinansiering som beviljas utbildningsanordnare för studerande i gymnasium och

examensinriktad yrkesutbildning begränsas till högst tre år, statens finansiering till sådan yrkesinriktad tilläggsutbildning som inte leder till en examen eller en del av en examen upphör och finansieringen av specialläroanstalter frångås i sin nuvarande form. De som redan har avlagt yrkesexamen på andra stadiet hänvisas i huvudsak till utbildning som förbereder för fristående examen genom författningsändringar. De nya finansieringsgrunderna tillämpas första gången när finansieringen för 2017 bestäms. Reformerna minskar den offentliga finansieringen med sammanlagt 260 miljoner euro, av vilket man i ramnivån som en minskning i statsandelarna har beaktat 8 miljoner euro 2015–2016 och 100,5 miljoner euro från 2017.

- Minigruppstorleken inom undervisning i andra ämnen än evangelisk-luthersk religion och ortodox religion samt livsåskådningskunskap ska ses över, vilket minskar kommunernas utgifter något från och med 2015. Statsandelarna minskas med ca 0,4 miljoner euro från och med 2015.
- För att säkerställa att utbildningen fortsätter i det kritiska övergångsskedet (mellan grundskolan och andra stadiet) samt för att minska andelen avbrutna studier och förlänga de ungas arbetskarriärer höjs läropliktsåldern till 17 år. Till detta riktas en statsandelsökning på sammanlagt 5,6 miljoner euro från och med 2015 för att ordna gymnasieutbildning och yrkesutbildning.
- Skolgångsbiträdena anses delvis vara en del av förhållandet mellan lärare och elev och därför minskar kommunernas utgifter med 10 miljoner euro och statsandelarna med 3 miljoner euro från och med 2017.
- Strukturen och finansieringen i fråga om det fria bildningsarbetet ska reformeras. Statsandelarna minskas med 18,5 miljoner euro på 2017 års nivå.
- I och med kommun- och regionstrukturförändringarna minskas antalet landskapsbibliotek. Den totala effekten på kommunernas utgifter är högst 1 miljon euro.

Ändringar i beskattningsgrunderna

Kommunernas utdelning av samfundsskatten betalas förhöjd med 5 procentenheter 2015. I enlighet med det rambeslut som regeringen fattade i mars 2014 ska det för 2015 inte göras någon justering i beskattningsgrunderna till följd av den höjda inkomstnivån eller de höjda konsumentpriserna. Rätten att dra av räntorna på bostadslån begränsas med ytterligare 5 procentenheter 2015–2018. Dessutom höjs arbetsinkomstavdraget och grundavdraget 2015. Självrisken för avdraget för arbetsresa höjs 2015 och dess struktur reformeras från 2016. De övre och undre gränserna för den allmänna fastighetsskatteprocent-satsen höjs, likaså höjs den undre gränsen för fastighetsskatteprocent-satsen för byggnader

som används för stadigvarande boende. Statsandelarna minskas på motsvarande sätt så att ändringarna i beskattningsgrunderna inte påverkar den kommunala ekonomin.

Effekterna av statens åtgärder

Statens åtgärder försvagar den kommunala ekonomin med uppskattningsvis ett nettobelopp på drygt 200 miljoner euro 2015 jämfört med 2014. De största faktorer som försvagar den kommunala ekonomin är nedskärningarna i statsandelarna samt överföringen av finansieringsansvaret för arbetsmarknadsstödet för arbetslösa till kommunerna. Statens åtgärder börjar stödja den kommunala ekonomin 2017 då det inte längre görs nya nedskärningar i statsandelarna och åtgärderna enligt det strukturpolitiska programmet börjar få effekt. Det måste dock tas i beaktande att statens åtgärder 2015—2018 samt bedömningarna av åtgärdernas kostnader och konsekvenser preciseras i den fortsatta behandlingen.

Innehåll

Sammanfattning	7
I Utgångspunkterna för basserviceprogrammet och beredningen av programmet	19
II Förändringar i kommunernas omvärld	21
1 Utvecklingen av samhällsekonomin och den offentliga ekonomin.....	21
2 EU:s finanspolitiska regelverk och styrningen av den offentliga ekonomin	25
III Läget inom den kommunala ekonomin och utsikterna för de närmaste åren	29
1 Den kommunala ekonomin fortsatte att uppvisa ett klart underskott år 2013	29
2 Kommunalekonomin 2014	31
3 Kommunalekonomin förblir stram utan nya åtgärder.....	31
4 Kommunernas utgifter	36
5 Kommunernas inkomster.....	42
5.1 Skatteinkomster	42
5.2 Statsandelen för kommunal basservice	45
5.3 Inkomster av klientavgifter	54
6 Kommuner som befinner sig i en speciellt svår ekonomisk ställning	55
IV Åtgärder som påverkar kommunernas utgifter och inkomster	57
1 Kommunreformen och utvecklande av den kommunala servicen.....	57
2 Förbättrad produktivitet inom den kommunala sektorn.....	62
3 Kommunernas skatteinkomster.....	62
4 Kommunernas statsbidrag.....	63
5 Övriga åtgärder	66

Bilaga 1. Den totalekonomiska utvecklingen och vissa bakgrundsantaganden	69
Bilaga 2. Finansieringsanalys av den kommunala ekonomin enligt gängse priser, mn euro.....	71
Bilaga 3. Årsbidrag och lånestock i kommunerna på fastlandet 2011-2013p, enligt kommunstorlek, euro/invånare	73
Bilaga 4. Årsbidrag och lånestock i kommunerna på fastlandet 2011–2013, enligt landskap	75
Bilaga 5. Samhälsteknik och miljöverksamhet sat ekonomi och utmaningar inorm denna kommunala sektorn	77
Bilaga 6. Den kommunala ekonomin resultaträkning och finansieringsanalys, prognoserna i jämförelse med den faktiska utvecklingen	81
Bilaga 7. Regeringspropositioner om kommunernas verksamhet och ekonomi som behandlats i delegationen för kommunal ekonomi och kommunalförvaltning år 2013.....	83

I Utgångspunkterna för basserviceprogrammet och beredningen av programmet

Statens och kommunernas gemensamma kommunpolitik drivs utifrån det lagstadgade basserviceprogrammet och basservicebudgeten. Det fjärde basserviceprogrammet för statsminister Jyrki Katainens regeringsperiod gäller åren 2015–2018 och bereds samtidigt med planen för de offentliga finanserna och rambeslutet för statsfinanserna 2015–2018. I basserviceprogrammet har riktlinjerna i regeringens ramförhandlingar beaktats.

Basserviceprogrammet ska enligt kommunallagen innehålla en bedömning av förändringar i kommunernas omvärld och efterfrågan på tjänster, av den kommunala ekonomins utveckling och av kommunernas förändrade uppgifter samt ett program för de åtgärder som balanseringen av inkomster och utgifter kräver. Den kommunala ekonomin bedöms som en helhet, som en del av den offentliga ekonomin och enligt kommungrupp. I basserviceprogrammet bedöms dessutom behovet av finansiering för kommunernas lagstadgade uppgifter samt utvecklandet av uppgifterna och förbättrandet av produktiviteten.

I **basserviceprogrammet 2015–2018** behandlas förändringar i kommunernas omvärld fram till år 2018 och bedöms utvecklingen av kommunernas skatteinkomster, av statsbidragen och av kommunernas utgifter. Programmet innehåller statliga åtgärder som gäller kommunreformen, servicestrukturen inom social- och hälsovården, produktiviteten inom den kommunala sektorn och andra reformer som gäller kommunernas uppgifter. I programmet anges också de åtgärder beträffande kommunernas uppgifter och förpliktelser som staten har beslutat om i det strukturpolitiska programmet. Som bilagor till programmet finns material som beskriver utvecklingsperspektiven för samhällsekonomin, den kommunala ekonomin, kommunernas uppgifter inom området för integration av invandrare och Finlands Kommunförbunds beskrivning av området för kommunernas samhällsteknik och miljöverksamhet.

I detta program avses med **basservice** all den service som grundar sig på speciallagstiftning och som kommunerna ska ordna och bära finansieringsansvaret för. Tyngdpunkten ligger på den lagstadgade service som omfattas av statsandelssystemet för social- och hälsovården och för undervisnings- och kulturverksamheten. Kostnaderna för den utgör över tre fjärdedelar av kommunernas totala utgifter.

Statsrådet utfärdade en förordning om en plan för de offentliga finanserna den 13 februari 2014. Enligt förordningen ställs i den del av planen för de offentliga finanserna som gäl-

ler kommunalekonomin ett balansmål för kommunalekonomin i nationalräkenskapstermer. I den del av planen som gäller kommunalekonomin ställs dessutom en euromässig begränsning för de utgiftsändringar som följer av statens åtgärder som är konsekvent med målet för det strukturella saldöt. Basserviceprogrammet utvecklas också så att det utöver basservicen omfattar hela kommunalekonomin. Ett program för kommunernas ekonomi kommer första gången att utarbetas av staten och kommunerna i ett förhandlingsförfarande våren 2015. De lagändringar som programmet förutsätter kommer att göras i samband med totalreformen av kommunallagen.

Basserviceprogrammet 2015–2018 har beretts i en ministergrupp där finansministern är ordförande och övriga medlemmar är förvaltnings- och kommunministern, undervisningsministern, omsorgsministern, inrikesministern, social- och hälsovårdsministern, utvecklingsministern, trafikministern, jord- och skogsbruksministern och justitieministern. I ministerarbetsgruppens arbete deltar som permanenta sakkunniga styrelseordföranden vid och verkställande direktören för Finlands Kommunförbund. Den utvecklingsprognos för den kommunala ekonomin som ingår i programmet har beretts av delegationen för kommunal ekonomi och kommunalförvaltning.

II Förändringar i kommunernas omvärld

1 Utvecklingen av samhällsekonomin och den offentliga ekonomin

De ekonomiska utsikterna under de närmaste åren

Enligt preliminära uppgifter sjönk Finlands BNP med 1,4 procent år 2013. Totalproduktionen sjönk redan andra året i följd. Den ekonomiska utvecklingen var svag som helhet. Av den enskilda efterfrågan var det utöver exporten endast de offentliga investeringarna och den offentliga konsumtionen som utvecklades i positiv riktning.

Den internationella ekonomin har under den senaste tiden sänt uppmuntrande signaler, även om läget varierar stort mellan de olika områdena. Trots att ekonomin i euroområdet krympte i fjol kunde ändå en gryende tillväxt skönjas i slutet av året. I Förenta staterna var tillväxten fortfarande måttlig. Tillväxten i Kina avtar och under de närmaste åren kommer nationalprodukten att växa med cirka 7 procent per år. Trots kraftiga stimulansåtgärder kommer tillväxttakten i Japan inte att vara mycket över 1 procent under prognosperioden. De ekonomiska utsikterna i Ryssland är dystra och tillväxten grundar sig så gott som helt på utnyttjande av råvaror. I fråga om Ryssland kan också det politiska läget försämrats ytterligare, vilket påverkar den finländska ekonomin.

Den internationella ekonomin är fortfarande känslig och mer mottaglig än vanligt för negativa chocker. Detta gäller framför allt för euroområdet där tillväxten fortfarande är blygsam och kan kvävas av tämligen små negativa faktorer. Det är svårt att skapa en helhetsbild av finansinstitutens situation i euroområdet och det är fortfarande möjligt att det plötsligt uppstår situationer som skapar obalans på finansmarknaden. Prognosen grundar sig dock på antagandet att situationen på finansmarknaden i euroområdet är lugn även i fortsättningen och att både utbudet av och efterfrågan på kredit ökar. Höjningarna av såväl de kortfristiga som de långfristiga räntorna förväntas bli mycket måttfulla i år och nästa år. Valutakursen euro-dollar förväntas falla en aning, likaså råvarupriserna, inklusive priset på olja.

Enligt prognosen kommer ekonomin att ha en exportdriven tillväxt. Den positiva utvecklingen av den internationella ekonomin kommer med tiden att leda till ett uppsving också i den finländska ekonomin. Prognosen innehåller ett antagande om att världshandeln återhämtar sig snabbare än världsekonomin, vilket leder till att utsikterna för exportindustrin förbättras. Den inhemska efterfrågan minskar det pågående året och 2015 och 2016

kommer dess roll som tillväxtmotor för ekonomin att öka. I prognosen ingår inte några antaganden om finanspolitiska åtgärder som eventuellt vidtas i framtiden.

I Finland beräknas BNP växa med endast med 0,5 procent år 2014. Prognosen innefattar en konjunktursvängning och den interna tillväxten år 2014 blir klart positiv. Nettoexportens kontribution är klart positiv och den största enskilda orsaken till att den ekonomiska tillväxten kommer i gång. Den svaga inhemska efterfrågan begränsar en ökning av importen. Den privata konsumtionen ökar inte alls i år på grund av den långsamt ökande reella köpkraften, de bleka framtidsutsikterna och arbetsmarknadsläget. De privata investeringarna minskar ytterligare och deras BNP-andel sjunker redan till 15,4 procent. Arbetslöshetsgraden stiger ytterligare och den genomsnittliga arbetslöshetsgraden år 2014 beräknas bli 8,4 procent. Sysselsättningen minskar också med 0,4 procent jämfört med året innan. Produktivitetens utvecklingen förblir tämligen svag mätt i antalet arbetstimmar. Pristrycket är dämpat och år 2014 är inflationen 1,5 %.

År 2015 kommer tillväxten att vara 1,5 procent. Tillväxten vilar på ett bredare underlag och de offentliga investeringarna är den enda efterfrågepost som minskar. Som en följd av återhämtningen i världshandeln ökar exporten över 4 procent och tack vare en ökad inhemsk efterfrågan kommer också importen att öka med över 3 %. Den privata konsumtionen ökar med knappt en procent tack vare en positivare utveckling av realinkomsterna och högre förväntningar på framtiden. Detta återspeglar sig också som minskad spargrad hos hushållen. Det betydelsefulla är att hushållens skuldsättning inte ökar. De privata investeringarna beräknas få ett klart uppsving främst på grund av maskin- och anordningsinvesteringar samt bygginvesteringar. De offentliga investeringarna minskar ytterligare. Arbetsmarknadsläget förblir fortfarande svagt och arbetslöshetsgraden förutspås ligga på 2014 års nivå trots att den helhetsekonomiska aktiviteten återhämtar sig. Det finns fortfarande stora matchningsproblem på arbetsmarknaden och om ingenting görs för att avhjälpa dem kan inte resurserna utnyttjas effektivt. Enligt prognosen kommer inflationen att vara rejält under två procent.

Den ekonomiska tillväxten beräknas vara 1,8 procent år 2016. BNP-tillväxten kommer att överskrida den potentiella produktionsökningen inom ekonomin trots den historiskt svaga tillväxten. På grund av att de ekonomiska resurserna inte utnyttjas till fullo kommer nivån på totalproduktionen fortfarande att vara mindre än den potentiella produktionen. Den låga ekonomiska tillväxtpotentialen påverkas av demografiska faktorer, låga investeringar och förändringarna i produktionsstrukturen.

Fortsatt underskott i den offentliga ekonomin

I nationalräkenskapstermer har de offentliga samfunden uppvisat underskott redan fem år. Även om den offentliga ekonomin beräknas bli bättre, kommer den jämförelsevis långsamma tillväxten och de avtalade anpassningsåtgärderna inte att räcka till för att skapa ett överskott under prognosperioden. Bland undersektorerna inom den offentliga ekonomin visar endast arbetspensionsfondernas saldo ett överskott också under de närmaste åren. Utan effektiva anpassningsåtgärder beräknas också kommunalekonomin fortsätta att uppvisa underskott. På grund av underskottet fortsätter kommunalekonomins skuld

att öka under prognosperioden. Under de närmaste åren belastas kommunernas ekonomi av en svag inkomstutveckling kombinerat med ökade åldersrelaterade utgifter.

Den offentliga ekonomin belastas av förändringen i åldersstrukturen, som minskar antalet personer i arbetsför ålder, bidrar till att bromsa samhällsekonomin tillväxt och samtidigt ökar de åldersrelaterade utgifterna. Den offentliga ekonomins skuld i förhållande till totalproduktionen fortsätter att öka och skuldkvoten håller redan på att överskrida 60 procent. Problemen i den offentliga ekonomin kan inte lösas enbart med hjälp av omedelbara anpassningsåtgärder som riktas direkt mot inkomster och utgifter. Det behövs dessutom strukturella åtgärder som främjar förutsättningarna för ekonomisk tillväxt, höjer sysselsättningsgraden och ökar effektiviteten i den offentliga ekonomin.

Hållbarheten inom den offentliga ekonomin på lång sikt

Den offentliga ekonomin vilar inte på en hållbar grund på kort, medellång eller lång sikt. Obalansen mellan inkomster och utgifter inom den offentliga ekonomin på kort sikt är delvis konjunkturrelaterad, men en normalisering av konjunkturläget räcker inte för att den offentliga ekonomin ska uppvisa överskott. Förändringen i befolkningsstrukturen har börjat synas som en ökning av de åldersrelaterade offentliga utgifterna och en minskning av antalet personer i arbetsför ålder.

Det att åldersklasserna i arbetsför ålder minskar och livslängden fortsätter att öka kommer att märkbart försämra försörjningskvoten (antalet 15–64-åringar i förhållande till personer som fyllt 65 år) under de två följande årtiondena. Det uppskattas att försörjningskvoten kommer att öka från nuvarande 27,7 procent till 37 procent före år 2020 och att den ytterligare kommer att öka till drygt 50 procent före år 2060. Enligt uppskattning kommer det inte att ske en märkbar minskning av antalet sysselsatta, eftersom tiden i arbetslivet också i framtiden förväntas bli längre i och med att hälsotillståndet hos de äldre blir bättre och den fysiska belastningen av arbetet blir mindre samt till följd av effekterna av de pensionsreformer som gjorts.

Den försämrade försörjningskvoten belastar den offentliga ekonomins hållbarhet på två sätt. För det första försvagar minskningen av arbetskraft ekonomins produktionspotential och därigenom tillväxten av den offentliga ekonomins finansiella bas. För det andra leder den ökande seniorbefolkningen till en ökning av de åldersrelaterade offentliga utgifterna, såsom pensionsutgifterna, utgifterna för långtidsvård och utgifterna för hälso- och sjukvård.

Pensionsutgifterna förutspås öka nästan 15 procent i förhållande till BNP före år 2030, när antalet personer över 65 år beräknas stiga med över 400 000 personer. Det ökade antalet äldre ökar också utgifterna för hälso- och sjukvård och utgifterna för långtidsvård, som båda stiger med en procentenhet i förhållande till BNP. Enligt prognosen kommer utgifterna för arbetslöshet och för utbildning att vara ungefär på den nuvarande nivån. Pensionsutgifterna beräknas minska i någon mån efter år 2030, då livstidskoefficienten sänker nya pensioner enligt den ökade livstiden. Utgifterna för hälso- och sjukvård och för långtidsvård förutspås dock fortsätta att öka i takt med att befolkningen blir äldre, även om det förbättrade hälsotillståndet antas minska behovet av åldersgruppsrelaterad vård.

Underskottet i den offentliga ekonomin, som vuxit till följd av recessionen, och ökningen av den offentliga skulden försämrar den offentliga ekonomins förmåga att bemöta det framtida utgiftstrycket. De strukturella reformernas betydelse när det gäller att förlänga tiden i arbetslivet, sätta fart på den ekonomiska tillväxten och öka tjänsteproduktiviteten kommer att accentueras under de närmaste åren. I och med att befolkningen i arbetsför ålder minskar är det viktigt att man genomför reformer som bidrar till att sysselsättningsgraden stiger i alla åldersklasser. Åtgärderna bör skapa incitament för de unga att snabbare övergå från utbildning till arbetslivet och för personer i arbetsför ålder att stanna längre kvar i arbetslivet. Möjligheterna att sysselsätta personer som får delinvalidpension och personer med nedsatt funktionsförmåga bör förbättras. Utöver en ökning av produktionspotentialen stärker dessa åtgärder för att förbättra sysselsättningsgraden den offentliga ekonomin också genom att de sociala förmånerna ökar i långsammare takt.

Den åldrande befolkningen ökar behovet av kommunala tjänster

Under de närmaste årtiondena kommer nästan hälften av det uppskattade tillväxttryck som avser åldersrelaterade offentliga tjänster att gälla huvudsakligen de social- och hälsovårdstjänster som kommunerna ska tillhandahålla. Förändringarna i befolkningsstrukturen, det minskade antalet personer i arbetsför ålder samt det ökade antalet äldre påverkar förutom behovet av basservice även kommunernas och regionernas livskraft, utvecklingen av deras inkomstbas och därigenom deras möjligheter att finansiera basservicen.

Befolkningsfaktorernas inverkan på den kommunala ekonomin kan beskrivas genom att man antar att servicenivån och den andel av befolkningen i olika åldrar som använder servicen förblir oförändrade. Om man antar att produktiviteten inte förändras inom den kommu-

Tabell 1. Befolkningsfaktorernas inverkan på efterfrågan på basservice (index 2013=100)

	Den kommunala sektorns driftskostnader år 2012	2013	2017	2020	2030	Förändringar i genomsnitt per år, %	
	mn euro					2013–2020	2020–2030
Utbildningstjänster	9585	100	100	101	104	0,2	0,3
barndagvård och förskoleundervisning	2713	100	101	102	101	0,3	-0,1
grundläggande utbildning	4653	100	101	104	108	0,6	0,3
gymnasieutbildning	665	100	93	93	99	-1,1	0,7
yrkesutbildning	1554	100	96	95	98	-0,8	0,4
Hälsovårdstjänster	10716	100	105	109	124	1,3	1,3
specialiserad sjukvård	6529	100	104	107	117	1	0,9
primärvård	4187	100	106	112	134	1,6	1,8
Socialservice (nedanstående)	3423	100	112	122	171	2,9	3,4
ålderdomshem	924	100	113	125	177	3,2	3,5
hemservice	837	100	111	120	164	2,6	3,2
serviceboende (uppskattning)	1662	100	112	122	170	2,9	3,4
Ovannämnda basservice sammanlagt	23724	100	104	108	122	1,1	1,3

Yrkehögskolorna enligt den nya modellen kommer inte att behandlas i basserviceprogrammet från och med år 2015.

nala sektorn, påverkas kommunernas utgifter endast av förändringar i befolkningmängden och åldersstrukturen. Dessa verkningar åskådliggörs i tabell 1.

Antalet födda har ökat under de senaste åren, och i Statistikcentralens befolkningsprognos antas det att nativiteten hålls på samma nivå som under de senaste åren. Således uppskattas behovet av service för småbarn öka under 2010-talet. Skillnaderna i de unga åldersklassernas storlekar syns som fluktuationer i behovet av utbildningstjänster. Antalet grundskoleelever väntas ökat något, medan antalet gymnasieelever kommer att minska klart på 2010-talet. På grund av befolkningsfaktorer kommer behovet av service för barn och ungdomar i genomsnitt att öka något under de följande 20 åren.

Servicebehovet när det gäller hälsovårdstjänster och tjänster för äldre ökar snabbt under detta och nästa årtionde. Eftersom befolkningen blir allt äldre och befolkningmängden stiger ökar behovet av hälsovårdstjänster under de närmaste åren med cirka 1,5 procent per år, om utnyttjandet av hälsovårdstjänster enligt åldersgrupp håller sig på den nuvarande nivån. Behovet av tjänster bland den äldre befolkningen kommer sannolikt att i någon mån uppstå vid en senare ålder, om den förväntade livstiden ökar enligt befolkningsprognosen. En ökning av kostnaderna för i synnerhet hälsovården beror inte enbart på den åldrande befolkningen utan också på många andra faktorer såsom uppkomsten av nya vårdformer och nya servicesystem. Servicestrukturen för långvarig äldreomsorg har förändrats under de senaste åren så att anstaltsvården har minskat och serviceboendet och hemservicen har ökat. Denna utveckling kan antas fortsätta ännu under de närmaste åren. Enligt en uppskattning som grundar sig på befolkningsutvecklingen kommer kommunernas utgifter att öka snabbast i fråga om tjänster som avser långtidsvård för äldre både på 2010-talet och 2020-talet.

Antalet sysselsatta inom den offentliga tjänstesektorn och i synnerhet inom den kommunala sektorn har ökat kontinuerligt sedan 1990-talet, fastän det utgiftstryck som beror på förändringarna i befolkningsstrukturen har varit synnerligen litet. Under de senaste åren antalet kommunalt anställda slutat att öka. Under de kommande åren kommer det kalkylerade trycket på en ökning av antalet anställda inom den kommunala servicen att vara betydande i och med att efterfrågan på basservice ökar. Den ökning av servicebehovet som enbart har beräknats utifrån förändringen i befolkningsstrukturen och som anges i tabell 1 innebär ett nettotilläggsbehov av drygt 40 000 arbetstagare inom den kommunala servicen före 2020. Fram till 2030 kommer tilläggsbehovet att öka till ca 90 000 personer, och läget kommer inte heller att förbättras efter det. Behovet av mer arbetskraft kommer i stor utsträckning att gälla social- och hälsovården. Utöver av kostnadstrycket kan ökningen av antalet anställda dämpas av tillgången på utbildad arbetskraft inom branschen.

2 EU:s finanspolitiska regelverk och styrningen av den offentliga ekonomin

EU-bestämmelser

EU-bestämmelserna utgör ramarna för skötseln av den offentliga ekonomin i medlemsländerna. De fastställer gränserna för när skötseln av den offentliga ekonomin i ett enskilt

medlemsland blir av gemensamt intresse för alla medlemsländer. Bestämmelserna förutsätter också att medlemsländerna sätter upp sådana mål som skötseln av en hållbar offentlig ekonomi kräver. Dessutom anges förfaranden för uppsättandet och uppföljningen av målen.

Enligt EU-fördraget får det offentliga underskottet inte överskrida 3 procent och skulden får inte vara över 60 procent av BNP. I stabilitets- och tillväxtpakten anges också att saldot i den offentliga ekonomin ska vara nära balans eller visa överskott på medellång sikt så att ett underskott inte överskrider ett referensvärde på 3 procent vid normala konjunkturflikuationer. Enligt stabilitets- och tillväxtpakten kan ett medlemsland som bryter mot dessa bestämmelser åläggas att lämna en räntefri deposition eller slutligen till och med böter, om den offentliga ekonomin inte uppnår den nivå som anges i pakten inom en utsatt tid.

Stabilitets- och tillväxtpakten har under de senaste åren kompletterats med flera nya bestämmelser som preciserar bl.a. planeringen av den offentliga ekonomin, uppsättandet av mål, tillsynen och prognoser samt offentliggörande av uppgifter. Som en del av det lagstiftningspaket som godkändes 2011 antogs rådets direktiv om krav på medlemsstaternas budgetramverk (2011/85/EU, nedan *budgetramdirektivet*).

Enligt budgetramdirektivet ska medlemsstaterna bl.a. inrätta ett trovärdigt och effektivt budgetramverk på medellång sikt, som innefattar ett flerårsperspektiv för den offentliga ekonomin och tryggar införande av en finanspolitisk planeringshorisont på minst tre år. Medlemsstaterna ska också införa lämpliga samordningsmekanismer för den offentliga sektorns undersektorer för att se till att samtliga undersektorer på ett heltäckande och konsekvent sätt omfattas av finanspolitisk planering, finanspolitiska regler, framtagning av budgetprognoser och införande av flerårsplanering.

Målsättningen för Finlands offentliga ekonomi bestäms av det medelfristiga mål (*Medium Term Objective, MTO*) som sätts i enlighet med EU:s stabilitets- och tillväxtpakt. Målet sätts för det strukturella saldot i de offentliga finanserna och ses över med tre års mellanrum. Det mellanstatliga finanspolitiska fördrag (fördraget om stabilitet, samordning och styrning inom Ekonomiska och monetära unionen) som trädde i kraft i början av 2013 och den nationella lag¹ som det förutsatte bestämmer de juridiska ramarna för målsättningen. Lagen innehåller också bestämmelser om en korrigeringsmekanism, om det hotar att uppstå en betydande avvikelse jämfört med målet eller anpassningsbanan mot målet. Syftet med det finanspolitiska fördraget är att stärka parternas budgetdisciplin och öka samordningen av deras ekonomiska politik samt förbättra den ekonomiska styrningen i Europeiska unionen och inom euroområdet.

I stabilitetsprogrammet 2013 sattes det medelfristiga målet för det strukturella saldot i de offentliga finanserna till -0,5 % av BNP, vilket enligt rådet uppfyller minimikraven i såväl stabilitets- och tillväxtpakten som den nationella lagen.

¹ Lag om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i fördraget om stabilitet, samordning och styrning inom Ekonomiska och monetära unionen och om tillämpning av fördraget samt om kraven på de fleråriga ramarna för de offentliga finanserna.

Planen för de offentliga finanserna

Statsrådets förordning om en plan för de offentliga finanserna (120/2014) trädde i kraft den 14 februari 2014, utom bestämmelserna om en skyldighet att fastställa sektorsvisa mål för saldot och en begränsning av utgifterna inom den kommunala ekonomin, som träder i kraft den 1 januari 2015.

Syftet med en plan för de offentliga finanserna är att stödja det beslutsfattande som gäller de offentliga finanserna och iakttagandet av det medelfristiga målet för det strukturella saldot i de offentliga finanserna. Statsrådet ska göra upp planen för de offentliga finanserna för valperioden. Statsrådet ser årligen före utgången av april över planen för de offentliga finanserna för de följande fyra åren.

För uppgörandet av planen för de offentliga finanserna gör finansministeriet i början av valperioden en bedömning av utgångspunkterna och utvecklingsperspektiven för de offentliga finanserna samt av hållbarheten på längre sikt. Planen för de offentliga finanserna ska täcka hela den offentliga sektorns finanser. I planen finns delar som gäller statsfinanserna, den kommunala ekonomin, lagstadgade arbetspensionsanstalter och andra socialskyddsfonder.

I planen för de offentliga finanserna ställs upp mål för saldot för hela den offentliga sektorns finanser och för varje delområde (statsfinanserna, den kommunala ekonomin, lagstadgade arbetspensionsanstalter och andra socialskyddsfonder). Målen för det strukturella saldot ska ställas upp så att de med beaktande av finansministeriets prognos, som utgör grunden för planen, åtminstone leder till att det mål (MTO) som ställts upp för det strukturella saldot i de offentliga finanserna uppnås. I planen för de offentliga finanserna ska dessutom presenteras de specificerade åtgärder för varje delområde som behövs för att målen för saldot uppnås.

I planen för de offentliga finanserna ställs en euromässig begränsning för de ändringar av kommunernas utgifter som följer av statens åtgärder (utgiftsbegränsning). Utgiftsbegränsningen innebär att statsrådet på motsvarande sätt som i samband med ramförfarandet för statsfinanserna förbinder sig till att, beroende på det ekonomiska läget, staten antingen minskar de utgifter som kommunerna har till följd av statens åtgärder till ett visst eurobelopp, eller att åtgärderna inte orsakar nya utgifter för kommunerna till mer än ett visst eurobelopp. Ändringarna av kommunallagstiftningen bereds inom de ramar som utgiftsbegränsningen sätter. En förutsättning för att målet att minska kommunernas utgifter ska uppnås är att kommunernas lagstadgade och obligatoriska uppgifter och förpliktelser minskas eller att effektivare serviceproduktionsstrukturer möjliggörs. Målet att inte öka utgifterna med mer än ett visst eurobelopp sätter däremot en övre gräns för den kostnadsbörda som statens åtgärder orsakar kommunerna.

Makrostyrningen av kommunalekonomin

I samband med regeringens beslut om genomförande av det strukturpolitiska programmet den 29 november 2013, beslutade regeringen att ett nytt makrostyrssystem för kommunalekonomin ska införas. Syftet med makrostyrningen är att säkerställa att finansieringsprincipen genomförs och kommunalekonomin är hållbar på längre sikt och att

kommunernas inkomster är tillräckliga för att finansiera de ökade utgifter som följer av förändringen i befolkningens åldersstruktur. Makrostyrningen av kommunalekonomin genomförs som en del av planen för de offentliga finanserna och den årliga översikten av planen.

Det föreslås att basserviceprogrammet ersätts med ett kommunekonomiprogram som utarbetas i förhandlingsförfarandet mellan staten och kommunerna som ett led i utarbetandet av planen för de offentliga finanserna och beredningen av statens budgetproposition. Kommunekonomiprogrammet ska harmonisera med målen och åtgärderna i planen för de offentliga finanserna. De viktigaste åtgärderna i planen som gäller kommunalekonomin inkluderas i programmet, där genomförandet och effekterna av åtgärderna följs.

Kommunekonomiprogrammet utarbetas på motsvarande sätt som det nuvarande basserviceprogrammet så att processen kopplas till utarbetandet av planen för de offentliga finanserna och ramförfarandet för statsfinanserna. Programmet ses över i samband med statens budgetförslag och översikten inriktas på det följande året. Den kommunala ekonomins utveckling uppskattas för det pågående och det följande året och effekterna av statens åtgärder för kommunalekonomin bedöms. Översikten av kommunekonomiprogrammet föreslås ingå som en bilaga i statens budgetproposition.

Bestämmelser om förhållandet mellan staten och kommunerna finns i 8-8 b § i den gällande kommunallagen. En ändring av dessa bestämmelser pågår som bäst som en del av totalrevideringen av kommunallagen. I beredningen av den beaktas de behov av ändringar som det nya styrsystemet för kommunalekonomin förutsätter.

I samband med revideringen av kommunallagen ändras också enskilda kommuners och samkommuners skyldighet att täcka underskott samt utvärderingsförfarandet för en kommun som befinner sig i en speciellt svår ekonomisk ställning så att de effektivt stöder balansen inom hela den kommunala ekonomin. Dessutom utvidgas utvärderingsförfarandet så att det omfattar samkommunerna.

III Läget inom den kommunala ekonomin och utsikterna för de närmaste åren

1 Den kommunala ekonomin fortsatte att uppvisa ett klart underskott år 2013

Enligt Statistikcentralens statistik över kommunernas och samkommunernas bokslutsprognoser var det sammanlagda årsbidraget för hela den kommunala ekonomin 2,7 miljarder euro år 2013. Årsbidraget ökade med 0,9 miljarder euro jämfört med år 2012, delvis till följd av faktorer av engångsnatur. Inom hela den kommunala ekonomin räckte årsbidraget nätt och jämt till att täcka avskrivningarna, och hela den kommunala ekonomin uppvisade ett positivt resultat. Nettoinvesteringarna fortsatte att öka och således fortsatte kommunsektorns skuldsättning att öka kraftigt. Också enligt nationalräkenskapens termer uppvisade kommunalekonomin ett klart underskott, som var 0,8 procent i förhållande till bruttonationalprodukten.

Kommunernas och samkommunernas sammanlagda årsbidrag ökade mer än förväntat. I basservicebudgeten hösten 2013 uppskattades årsbidraget till 2,2 miljarder euro. Den positiva utvecklingen kan förklaras med att kommunernas skatteinkomster ökade snabbare än förväntat i slutet av året och att omkostnaderna inte ökade i så snabb takt som man hade beräknat.

Skattefinansieringen ökade sammanlagt med nästan 6 procent. Skatteinkomsterna ökade med 7 procent och statsandelarna med 3 procent. Ökningen av statsandelarna avtog på grund av de minskningar som följde av anpassningsåtgärderna inom statsfinanserna. Den relativt kraftiga ökningen av skatteinkomster jämfört med det allmänna ekonomiska läget beror på faktorer av engångsnatur. För det första korrigerades den utdelning som tillämpas på redovisningen av kommunalskatten till kommunernas fördel. För det andra gjordes en ändring av lagen om skatteredovisning så att redovisningen av kvarskatt tidigarelades från januari till december, vilket ledde till en ökning av engångsnatur av skatteintäkterna för år 2013. Den genomsnittliga kommunalskattesatsen steg med 0,1 procentenheter. Dessutom var utgångsnivån år 2012 exceptionellt låg särskilt i fråga om samfundsskatten.

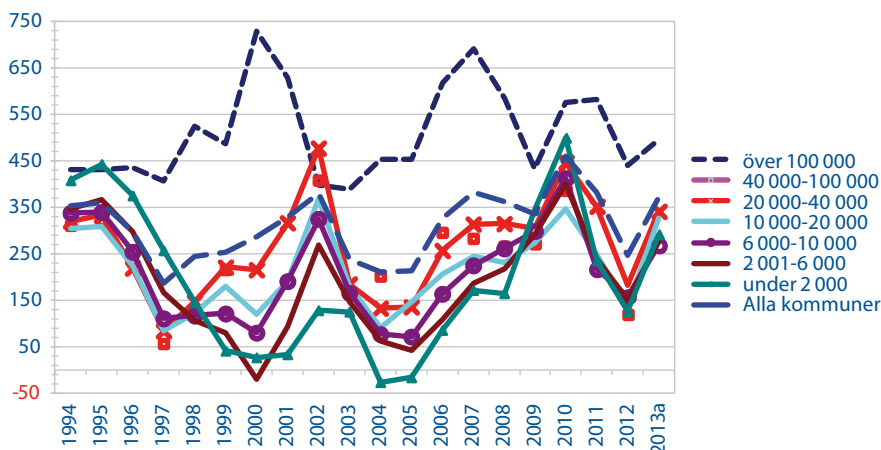
Verksamhetsbidraget minskade med 0,7 miljarder euro. Omkostnaderna ökade med 2,5 procent jämfört med 5 procent år 2012. Kommunernas egna anpassningsåtgärder däm-

pade ökningen av kommunernas kostnadsnivå och utgifter. Löneutgifterna inom kommunsektorn ökade med endast en procent. Inkomstnivån steg med 1,8 procent, vilket innebär att arbetsinsatsen minskade. Statistikuppgifter om utvecklingen av antalet anställda inom den kommunala ekonomin fås först på sommaren 2014. Den nominella ökningen av köp av tjänster stannade också av i jämförelse med år 2012. Den ökade arbetslösheten medförde en fortsatt ökning av understöd. Den betydande ökningen av skuldsättningen märktes ännu inte i ökade finansieringsutgifter, eftersom räntenivån sjönk.

Bruttoinvesteringarna ökade med cirka 200 miljoner euro. Investeringarna hölls på en hög nivå på grund av bland annat pågående stora trafikprojekt i huvudstadsregionen. Den kommunala skuldsättningen fortsatte att öka kraftigt. Skulderna ökade med nästan 1,8 miljarder euro. I slutet av år 2013 var kommunernas skuldbörda 15,6 miljarder euro, dvs. cirka 8 procent i förhållande till bruttonationalprodukten.

Utvecklingen av kommunalekonomin enligt kommunstorleksgrupp

Figur 1. Kommunernas årsbidrag enligt kommunstorlek åren 1993–2013, euro/invånare

Enligt bokslutsprognoserna för år 2013 var årsbidraget positivt i alla kommunstorleksgrupper och ökade i jämförelse med år 2012 särskilt på grund av exceptionella skatteredovisningar. Det klart högsta årsbidraget per invånare hade gruppen med över 100 000 invånare. Den procentuella ökningen av skatteinkomsterna var tämligen jämn i de olika storleksgrupperna, men ökningen var minst i kommuner med över 100 000 invånare.

Årsbidraget räckte inte till att täcka nettoinvesteringarna i kommunstorleksgrupperna med 6 000 – 10 000 invånare, 40 000 – 100 000 invånare och över 100 000 invånare. Avskrivningsnivån nåddes sämst i kommunstorleksgruppen med 40 000 – 100 000 invånare, liksom år 2012.

Kommunernas lånestock ökade med 1,63 miljarder euro år 2013. Ökningen var störst i de största kommunerna, 460 euro per invånare. Dessa kommuners (9 st.) andel av ökningen

av hela landets lån var 77 procent, dvs. sammanlagt 1,26 miljarder euro. De största lånebeloppen per invånare var på samma sätt som under tidigare år i kommuner med 40 000 – 100 000 invånare och nu också i kommuner med över 100 000 invånare. De nio största kommunerna stod för 1,26 miljarder euro av det nya lånet på 1,63 miljarder euro.

2 Kommunalekonomin 2014

Den positiva utvecklingen inom kommunalekonomin år 2013 berodde till stor del på faktorer av engångsnatur. År 2014 ökar kommunernas inkomster långsammare än utgifterna och årsbidraget förutspås minska. Det sammanlagda årsbidraget räcker inte ens till att täcka avskrivningarna. Investeringarna antas vara på samma nivå som år 2013, vilket innebär att kommunernas skuldbörda ökar med 1,8 miljarder euro.

Kommunernas skattefinansiering, dvs. skatteinkomsterna och skatteandelarna, beräknas öka under en procent år 2014. Enligt prognosen ökar skatteinkomsterna med cirka 2 procent. Den genomsnittliga kommunalskattesatsen steg med 0,36 procentenheter och flera kommuner höjde också fastighetsskattesatsen. Den ekonomiska tillväxten blir svag år 2014. Löneinkomsterna förväntas öka med 1,3 procent.

Statsandelarna för driftsekonomin minskar med 1,5 procent. Statsandelarna för bas-service minskar med 362 miljoner euro och år 2014 görs inga indexhöjningar av statsandelarna för undervisnings- och kulturverksamhet. En ökning motsvarande intäkterna från avfallsskatten styrs dock till kommunerna via statsandelssystemet och ökar statsandelarna med 70 miljoner euro.

Ökningen av omkostnaderna beräknas stanna vid cirka två procent år 2014. De moderata löneförhöjningarna bromsar en ökning av kostnaderna. Det förutspås att ändringen av prisindexet för bas-service är 1,1 procent år 2014. I prognosen har kommunernas egna åtgärder för att anpassa utgiftsutvecklingen beaktats. Omfattningen av anpassningsåtgärderna har bedömts utifrån bl.a. en enkät som utförts av Kommunarbetsgivarna, Kommunförbundets förfrågan om anpassningsåtgärder till kommunerna och samkommunerna och ett sammandrag² om de stora städernas budgetar.

3 Kommunalekonomin förblir stram utan nya åtgärder

I tabell 2 åskådliggörs utvecklingsprognosen för kommunernas inkomster och utgifter fram till år 2018. I kalkylen har beaktats finansministeriets prognos av den totalekonomiska utvecklingen (bilaga 1) på medellång sikt och riktlinjerna i fråga om statsandelar, betalningsgrunder och beskattning i beslutet om ramarna för statsfinanserna 2015–2018.

I tabell 2 är det fråga om en s.k. hållbarhetskalkyl som syftar till att visa det genomsnittliga anpassningsbehovet inom den kommunala ekonomin, med beaktande av den uppskattade inkomstutvecklingen. Utgångspunkten för utvecklingen av omkostnaderna

² Heikki Helin: Kuntien kujanjuoksu. Suurten kaupunkien talousarviot 2014. (på finska)

är den uppskattade kostnadsutvecklingen och det tryck på utgifterna för basservice som efterfrågan på grund av förändringen i befolkningsstrukturen medför. Den genomsnittliga kommunalskattesatsen och fastighetskattesatsen antas vara på 2014 års nivå. På motsvarande sätt förväntas inte heller de avgifter som kommunerna beslutar om stiga, och utgifterna har inte heller balanserats i överensstämmelse med inkomstutvecklingen. Det finansieringsunderskott som uppstår i kalkylen ökar direkt kommunernas lånestock. Kalkylen återspeglar den totala utvecklingen inom den kommunala ekonomin utifrån antagandena: skillnaderna mellan enskilda kommuner i fråga om både inkomstutvecklingen och utgiftsutvecklingen är stora.

I prognosen beaktas överföringen av finansieringen av yrkeshögskolorna till staten år 2015. När yrkeshögskolorna bolagiseras hör de inte längre till kommunalekonomin i kommunernas ekonomiska statistik och ingår inte heller i granskningen av den kommunala ekonomin i basserviceprogrammet. Som helhet sett är reformen kostnadsneutral i förhållandet mellan stat och kommun, dvs. den påverkar inte saldot inom den kommunala ekonomin. Reformen beräknas minska statsbidragen med 455 miljoner euro och i kalkylen har en motsvarande minskning av kommunernas omkostnader gjorts.

I prognosen beaktas däremot inte affärsverkens bolagiseringssskyldighet, vars totala inverkan på den kommunala ekonomin är svår att bedöma.

Utsikterna för den kommunala ekonomin under de närmaste åren är dystra. Det har uppstått en obalans mellan utgifter och inkomster och oberoende av mätmetod kommer den kommunala ekonomin inte att vara i balans under hela granskningsperioden, eftersom årsbidraget inte ens täcker avskrivningarna. Kommunernas skuldsättning riskerar att fortsätta öka och trycket på betydande höjningar av kommunalskattesatsen har ökat ytterligare.

En moderat löneuppgörelse för åren 2014 – 2015 bromsar ökningen av kommunernas kostnader. Kommunernas egna åtgärder för att stävja utgiftsökningen dämpade tydligt ökningen av omkostnaderna år 2013 och denna utveckling förväntas fortsätta år 2014. Det är ändå inte tillräckligt för att stärka den kommunala ekonomin, eftersom kommunernas inkomster också ökar i långsammare takt. Skatteinkomsterna ökar endast 2 procent år 2014, även om den genomsnittliga kommunskaattesatsen ökade tydligt.

Den ekonomiska tillväxten kommer att vara blygsam under de närmaste åren och således uppskattas kommunernas skatteinkomster öka med i genomsnitt 3 procent. Ökningen av statsandelarna bromsas upp av anpassningsåtgärderna i statsfinanserna. Nivån för statsandelarna sjunker år 2014 och 2015 och från och med 2016 beräknas de öka med cirka 2 procent årligen.

Under ramperioden har i fråga om nivån för statsandelarna som avdrag beaktats den minskning av statsandelarna till kommunerna som regeringen beslutade om våren 2012 och som minskar statsandelarna med 250 miljoner euro år 2014 och med 500 miljoner euro åren 2015 – 2017. I rambeslutet i mars 2013 fastställdes en ytterligare nedskärning av statsandelarna så att minskningen är 237 miljoner euro år 2014, 175 miljoner euro år 2015, 215 miljoner euro år 2016 och 265 miljoner euro år 2017. Regeringen fattade däremot också beslut om en ökning motsvarande intäkterna från avfallsskatten till ett belopp av 70 miljoner euro från och med år 2014. Dessutom anvisas det under ramperioden ett tilläggsanslag för sammanslagningsunderstöd och kompensationer för förlorade statsandelar till följd av

kommunsammanslagningar. Överföringen av finansieringen av yrkeshögskolorna till staten minskar statsandelarna till kommunerna med 281 miljoner euro år 2015.

I kalkylen beaktas regeringens riktlinjer för beskattningen. Höjningar av grundavdraget och arbetsinkomstavdraget minskar kommunernas skatteintäkter år 2015. Däremot ökar kommunernas skatteintäkter till följd av en nedskärning av avdragen för arbetsresor, en ytterligare begränsning av ränteavdraget för bolån och höjningar av de undre och övre gränserna för fastighetsskatten. Det antas att man i skattegrunderna för förvärvsinkomster 2016 – 2017 gör en inflationsjustering av statens inkomstskatteskala. I kalkylen har i fråga om statsandelarna gjorts en justering som motsvarar de ändringar i skatteinkomsterna som föranleds av statens åtgärder, varför ändringarna i skattegrunderna inte inverkar på kommunernas inkomstutveckling.

Den tidsbestämda höjningen på 5 procentenheter av kommunernas samfundsskatteandel upphör år 2016.

I kalkylen beräknas omkostnaderna öka med i genomsnitt 2,4 procent per år (reformen av finansieringen av yrkeshögskolorna ingår i beräkningen av ändringsprocenten). I prognosen för omkostnaderna beaktas den uppskattade ökningen av efterfrågan på basservice som följer av förändringen i befolkningens mängd och åldersstrukturen. Prognosen för hur mycket kommunernas kostnadsnivå kommer att stiga baserar sig på de kalkyleringsantaganden som gäller pris- och kostnadsutvecklingen i finansministeriets totalekonomiska prognos. Det antas att den kalkylerade ökningen av det servicebehov som härletts på demografiska grunder kan mötas med hjälp av köpta tjänster.

Statens åtgärder omfattar både åtgärder som ökar och åtgärder som minskar kommunernas utgifter. Kommunernas nettoutgifter förutspås öka något år 2015 på grund av statens åtgärder. Under åren 2016–2017 uppskattas statens åtgärder minska de totala utgifterna då bl.a. åtgärderna i det strukturpolitiska programmet börjar inverka. Den mest betydande åtgärden som minskar kommunernas utgifter är reformen av andra stadiets utbildning, som genomförs 2017. I prognosen har åtgärdernas konsekvenser för kommunernas utgifter beaktats i den omfattning det finns tillgängliga uppskattningar av dem. Åtgärdernas innehåll och kostnads- och konsekvensbedömningarna preciseras i den fortsatta beredningen.

Kommunernas nettoinvesteringar har ökat kraftigt under de senaste åren. Investeringsnivån har varit hög särskilt på grund av stora trafikprojekt i huvudstadsregionen. De ökade finansieringskostnaderna och den strama kommunalekonomin leder dock till att investeringarna sakta minskar i slutet av granskningsperioden.

Kommunernas investeringsbehov är omfattande bl.a. på grund av reparationskulder för byggnader, som närmast beror på behovet av grundläggande renovering av byggnader från 1970-talet. Även strukturreformen och nyinvesteringar i tillväxtcentrum ökar behovet av investeringar. I och med åtstramningen av den kommunala ekonomin blir kommunerna tvungna att omvärdera investeringsplanerna och skjuta upp påbörjandet av nya investeringar.

Det finansieringsunderskott som uppstår i hållbarhetskalkylen ökar i sin helhet kommunernas lånestock, vilket enligt den ovan beskrivna utvecklingen innebär en accelererande skuldsättning inom den kommunala ekonomin till i genomsnitt 2,2 miljarder euro per år. Den kommunala ekonomins bruttoskuld kommer att vara nästan 27 miljarder euro år 2018 och stiga till 12 procent i förhållande till bruttonationalprodukten.

För att årsbidraget ska räcka till för att täcka avskrivningarna och för att kommunal-ekonomin ska vara i balans på det sätt som avses i kommunallagen, bör årsbidraget vara 1,4 miljarder euro högre år 2018. Detta innebär ett tryck på att höja den genomsnittliga kommunalskattesatsen med 1,5 procentenheter. Om anpassningen i sin helhet genomförs genom att ökningen av omkostnaderna minskar, bör ökningen av omkostnaderna årligen vara ungefär en procentenhet långsammare än vad som presenteras här. Detta innebär att ingen reell ökning av omkostnaderna sker.

För att kommunernas skuldsättning inte ska öka ytterligare, måste årsbidraget räcka till att täcka nettoinvesteringarna. Då är den kommunala ekonomin i balans också enligt nationalräkenskapsens termer. Det innebär att på den investeringsnivå som antas i kalkylen ska årsbidraget vara cirka 2,1 miljarder euro högre år 2018. Detta motsvarar en kalkylerad höjning på över två procentenheter av den genomsnittliga kommunalskattesatsen.

Det är motiverat att anta att kommunerna under de närmaste åren försöker dämpa sin utgiftsökning och dimensionera sina utgifter närmare den gräns som inkomstutvecklingen sätter. För det första kommer minskningarna av statsandelarna samt sloandet av den förhöjda utdelningen av samfundsskatten att avsevärt minska marginalerna inom den kommunala ekonomin. För det andra förutspås den ekonomiska tillväxten vara långsam under de närmaste åren, vilket leder till att ökningen av skattebaserna och därigenom ökningen av skatteinkomsterna blir betydligt långsammare än under det första årtiondet av 2000-talet. De allmänna ekonomiska utsikterna är också kopplade till betydande osäkerhetsfaktorer. För det tredje förpliktas kommunerna att vidta föregripande åtgärder för att balansera sin ekonomi när den kommunala ekonomin börjar uppvisa underskott. Avsikten är att i samband med totalrevideringen av kommunallagen ändra ekonomibestämmelserna i kommunallagen så att skyldigheten att täcka underskott utvidgas.

För att återställa hållbarheten i den kommunala ekonomin krävs åtgärder för att stävja utgiftsutvecklingen, få kommunernas uppgifter och möjligheterna att finansiera dem i balans och förbättra styrningen av den kommunala ekonomin. Dessa åtgärder ingår i regeringens beslut om genomförande av det strukturpolitiska programmet. Enligt programmet förutsätter balansen i den kommunala ekonomin en minskning av kommunernas uppgifter och förpliktelser så att kommunernas omkostnader minskar med en miljard euro på 2017 års nivå. Ytterligare en miljard euro ska täckas genom skattefinansiering och kommunernas egna åtgärder för att bl.a. förbättra produktiviteten.

De åtgärder för att minska kommunernas skyldigheter och förpliktelser som har innefattats i statens rambeslut för åren 2015-2018 täcker en dryg tredjedel av sparmålet på en miljard euro. För att uppnå sparmålet fortsätter beredningen av de åtgärder i det strukturpolitiska programmet för att minska kommunernas uppgifter och förpliktelser vars effekter på styrningen av kommunerna och deras utgiftsutveckling inte kan förutspås med säkerhet.

För att dämpa utgiftsökningen kan kommunerna i första hand vidta åtgärder för att förbättra produktiviteten, förnya servicestrukturerna och införa nya funktioner som ökar resultatet. En ökning av produktiviteten är möjlig endast i begränsad utsträckning, eftersom största delen av kommunens verksamhet regleras i lag och styrs av olika normer. Därför måste också regeringens strukturpolitiska program genomföras.

Utsikterna för den kommunala ekonomin ökar också trycket på betydande höjningar av kommunalskattesatserna och samtidigt på en höjning av den totala skattegraden. Räntorna har under de senaste åren hållit sig på en exceptionellt låg nivå, men på medellång sikt hotar också en stegring i räntenivån tillsammans med en kännbar ökning av skulderna och en stegring av kommunernas lånemarginaler att öka kommunernas ränteutgifter och på så sätt försvaga den kommunala ekonomin. Det tryck som befolkningens stigande medelålder medför för samhällsekonomin och den kommunala ekonomin ökar dessutom år för år, vilket ytterligare accentuerar vikten av strukturella reformer som tryggar balansen i den

Tabell 2. Utvecklingsprognos för kommunernas inkomster och utgifter enligt kommunernas bokföring, mn euro

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
RESULTATBILDNINGEN							
1. Verksamhetsbidrag	-25,8	-26,5	-27,0	-27,4	-28,2	-28,9	-29,8
2. Skatteinkomster	19,3	20,6	21,1	21,6	22,2	23,0	23,8
3. Statsandelar, driftsekonomin	8,1	8,3	8,2	7,7	7,8	7,9	8,1
4. Finansiella intäkter och kostnader, netto	0,2	0,2	0,2	0,1	-0,1	-0,3	-0,4
5. Årsbidrag	1,8	2,7	2,4	1,9	1,7	1,7	1,7
6. Avskrivningar	-2,4	-2,6	-2,7	-2,8	-2,9	-3,0	-3,1
7. Extraordinära poster, netto	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
8. Räkenskapsperiodens resultat	-0,4	0,4	0,0	-0,6	-1,0	-1,1	-1,2
FINANSIERING							
9. Årsbidrag	1,8	2,7	2,4	1,9	1,7	1,7	1,7
10. Extraordinära poster	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
11. Korrigeringsposter i den interna finansieringen	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
12. Intern finansiering, netto	1,5	2,5	2,2	1,7	1,5	1,5	1,5
13. Investeringar i anläggningstillgångar							
14. Finansieringsandelar och försäljningsinkomster	1,1	0,9	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
15. Investeringar, netto	-3,5	-3,8	-3,8	-3,8	-3,8	-3,8	-3,8
16. Finansieringsbehov (intern finansiering - investeringar)	-2,0	-1,3	-1,6	-2,1	-2,3	-2,3	-2,3
17. Länestock	13,8	15,6	17,3	19,4	21,8	24,2	26,6
18. Likvida medel	4,2	4,9	4,9	4,8	4,8	4,8	4,7
19. Nettoskuld	9,6	10,7	12,4	14,6	17,0	19,5	21,9

Från och med år 2015 omfattas yrkeshögskolorna inte längre av kommunernas och samkommunernas ekonomiska statistik. Detta märks i statsandelarna och som en nivåförändring i omkostnaderna, verksamhetsinkomsterna och verksamhetsbidragen.

kommunala ekonomin.

4 Kommunernas utgifter

Åren 2014 – 2018 förväntas omkostnaderna öka med i genomsnitt 2,5 procent per år. Som grund för prognosen används den beräknade förändringen i servicebehovet som följer av förändringen i befolkningmängden och åldersstrukturen. Efterfrågan på kommunal basservice beräknas därför öka med cirka en procent per år under de närmaste åren. Den uppskattade höjningen av kommunernas kostnadsnivå grundar sig på finansministeriets prognos för den totalekonomiska utvecklingen.

I prognosen för år 2014 har man beaktat kommunernas egna åtgärder för att anpassa utgiftsutvecklingen. Omfattningen av anpassningsåtgärderna har bedömts utifrån bl.a. en enkät som utförts av Kommunarbetstjänsterna, Kommunförbundets förfrågan om anpassningsåtgärder till kommunerna och samkommunerna och ett sammandrag om de stora städernas budgetar. På basis av dessa antaganden uppskattas omkostnaderna öka med knappt två procent år 2014.

Prognosen i fråga om omkostnaderna för åren 2015 – 2018 innehåller inte antaganden om kommunernas anpassningsåtgärder eller en förbättring av kommunernas produktivitet. I prognosen beaktas reformen av yrkeshögskolornas finansiering, som innebär att yrkeshögskolorna inte längre omfattas av granskningen av den kommunala ekonomin.

Verkningarna av statens åtgärder

I statens rambeslut för åren 2015–2018 ingår både åtgärder som ökar och åtgärder som minskar kommunernas utgifter. Inom hela den kommunala ekonomin uppskattas kommunernas nettoutgifter öka något år 2015 på grund av statens åtgärder. Finansieringsansvaret för arbetsmarknadsstödet till långtidsarbetslösa överförs till kommunerna och ökar kommunernas utgifter med 150 miljoner euro år 2015. Under åren 2016–2017 beräknas statens åtgärder minska utgifterna som helhet sett, då åtgärderna i det strukturpolitiska programmet börjar inverka. Den mest betydande åtgärden som minskar kommunernas utgifter är reformen av andra stadiets utbildning, som genomförs 2017. Efter det antas åtgärderna inte längre ha någon större inverkan på kommunernas utgiftsnivå inom hela den kommunala ekonomin. Kommunvis kan verkningarna variera bl.a. på grund av kommunens befolkningsstruktur. I prognosen har åtgärdernas konsekvenser för kommunernas utgifter beaktats i den omfattning det finns tillgängliga uppskattningar av dem. Åtgärdernas innehåll och kostnads- och konsekvensbedömningarna preciseras i den fortsatta beredningen.

Utvecklingen av de centrala omkostnadsposterna

Av omkostnaderna inom den kommunala ekonomin står personalutgifterna för nästan 60 procent. Ökningen av dessa utgifter beräknas avta under de närmaste åren. En moderat löneuppgörelse bromsar en höjning av inkomstnivån i kommunerna åren 2014–2015

och efter det beräknas inkomstnivån stiga i lite snabbare takt men fortfarande vara måttfull. Kommunernas löneutgifter beräknas öka med en halv procent år 2014. I prognosen ingår ett antagande om en minskning av arbetsinsatserna. Enligt förfrågningar som gjorts av Kommunarbetsgivarna och Kommunförbundet strävar kommunerna efter att minska löneutgifterna genom att minska antalet vikarier och inte förlänga visstidsanställningar när de löper ut och genom att tillsätta endast en del av vakanser som lediganslås i kommunerna. I fråga om personalbesparingar har permitteringar och särskilt uppsägningar haft en relativt liten betydelse. I prognosen för löneutgifterna åren 2015–2018 antas det att antalet sysselsatta minskar till följd av yrkeshögskolereformen. Inom den kommunala sektorn antas inkomstnivån stiga med 1,1 % år 2015. För de följande åren utgår man från det tekniska antagandet att inkomstnivån stiger med 1,5 procent år 2016, 1,8 procent år 2017 och 2 procent år 2018. Enligt detta antagande ökar löneutgifterna med i genomsnitt cirka en procent per år.

Kommunarbetsgivarnas avgifter förutspås sjunka en aning under granskningsperioden. I enlighet med Kevas prognos beräknas kommunarbetsgivarnas pensionsavgift år 2015 stanna på samma 23,70 procents nivå som år 2014, sjunka till 23,50 procent år 2016, till 23,30 procent år 2017 och ytterligare till 23,25 procent år 2018. Arbetsgivaravgiften sjunker i och med att arbetstagarens pensionsavgift förväntas stiga i snabbare takt än den totala pensionsavgiften. Arbetslöshetsförsäkringspremien och sjukförsäkringsavgiften förutspås stanna på samma nivå som år 2014.

I kalkylen beräknas att ökningen av köpen är 4,5 procent per år, vilket är en långsammare takt än utvecklingen i genomsnitt under de senaste åren. Den långsammare stegringen av kostnadsnivån minskar den nominella ökningen av köp. I prognosen antas det ökade servicebehov som beror på förändringen i befolkningsstrukturen realiseras via köpen. Under de senaste åren har man kunnat märka en jämnare ökning av köpen. För att stävja utgiftsökningen kommer kommunerna under de närmaste åren att söka ännu kostnadseffektiva lösningar för tjänstproduktionen.

Kommunernas utgifter för understöd beräknas öka kraftigt åren 2014 och 2015 men ökningen förväntas avta i slutet av prognosperioden. Utgifterna påverkas främst av arbetslöshetens utveckling. Det ökade antalet arbetslösa och långa arbetslöshetsperioder har ökat utgifterna för utkomststöd och kommunernas finansieringsandel för arbetsmarknadsstödet. Under prognosperioden beräknas antalet arbetslösa sakta minska från och med 2015 och ökningen av utgifterna för understöd samtidigt avta. Risken är att arbetslösheten inte minskar på det sätt som förutspås och att i synnerhet antalet långtidsarbetslösa inte börjar minska. Då ökar kommunernas utgifter för understöd i snabbare takt än vad som beräknas här.

I prognosen har man beaktat den reform som medför att finansieringsansvaret för arbetsmarknadsstödet till långtidsarbetslösa överförs till kommunerna år 2015. Verkningarna av reformen beräknas i enlighet med rambeslutet för statsfinanserna uppgå till 150 miljoner euro. Utgifterna för stöd för hemvård av barn minskar till följd av den reform som genomförs år 2015 och som innebär att stödet i framtiden delas mellan båda föräldrarna. Beräkningen och utbetalningen av det grundläggande utkomststödet överförs till FPA år 2017. Reformen förutspås minska kommunernas förvaltningskostnader med 79 miljoner euro men däremot minska underutnyttjandet av stödet och därmed öka kommunernas

utgifter för utkomststöd med 40 miljoner euro.

Utvecklingen av ränteutgifterna påverkas av hur lånestocken och räntenivån utvecklas. Trots att den kommunala ekonomins lånestock har ökat betydligt har ökningen av ränteutgifterna varit måttfull på grund av att räntenivån har varit låg och till och med sjunkit under de senaste åren. Räntenivån bedöms börja stiga måttfullt under de närmaste åren och kommunernas lånemarginaler förutspås ytterligare öka något. Ökningen av finansieringskostnaderna försvagar det ekonomiska spelrummet i synnerhet för de mest skuldsatta kommunerna.

Kommunernas investeringar har ökat kraftigt under de senaste åren. Investeringsnivån har varit hög särskilt på grund av stora trafikprojekt i huvudstadsregionen. I prognosen antas att de något ökade finansieringskostnaderna och den strama kommunala ekonomin dock leder till att investeringarna sakta minskar i slutet av granskningsperioden. Kommunernas investeringsbehov är omfattande bl.a. på grund av reparationsskulder för byggnader, stora trafikprojekt och planerade sjukhusinvesteringar. Reparationsskulden för byggnader beror närmast på behovet av grundläggande renovering av byggnader från 1970-talet. I och med åtstramningen av den kommunala ekonomin blir man också tvungen att omvärdera investeringsplanerna och skjuta upp påbörjandet av nya investeringar.

I kalkylen har man i fråga om avskrivningarna beaktat 2011 års justering av bokföringsnämndens allmänna anvisningar. I dem rekommenderas att den nedre gränsen för avskrivningstiderna i bilagan till anvisningen om avskrivningar ska användas (i fråga om planavskrivningar den nedre gränsen för avskrivningstiden, i fråga om restvärdesavskrivningar den högsta avskrivningsprocenten), om det inte finns speciella grunder för att använda en längre avskrivningstid för en enskild nytthet. Detta syntes i bokslutsprognosen för år 2013 i form av en klar höjning av avskrivningsnivån i boksluten, när mängden engångsavskrivningar ökade.

I prognosen antas att inkomsterna av verksamheten ökar något långsammare än omkostnaderna. På basis av den faktiska utvecklingen kan man observera att ökningen av inkomsterna av verksamheten vissa år har varit klart lägre än omkostnadsökningen.

I prognosen har man inte beaktat affärsverkens bolagiseringsskyldighet på grund av svårigheten att göra en kvantitativ uppskattning av de samlade effekterna på den kommunala ekonomin. Skyldigheten bedöms i betydande grad minska verksamhetsintäkterna inom den kommunala sektorn. Omkostnaderna skulle likväl också minska, men i mindre utsträckning, och till följd av detta skulle också kommunernas och samkommunernas verksamhetsbidrag försvagas. Samtidigt kan finansieringsintäkter av engångsnatur öka, beroende på hur bolagiseringen genomförs i praktiken. Bolagiseringarna ökar inte kommunernas saldo, även om de värdehöjningar som de föranleder syns i de extraordinära posterna i resultaträkningarna som poster som förbättrar resultatet.

Tabell 3. Kommunernas och samkommunernas utgifter, md euro, gängse pris

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
1. Omkostnader	37,4	38,4	39,1	39,7	40,7	41,8	43,0
Löneutgifter	21,1	21,4	21,5	21,4	21,7	22,0	22,4
Löner	16,3	16,5	16,5	16,5	16,7	17,0	17,3
Övriga lönebikostnader	4,9	4,9	4,9	4,9	4,9	5,0	5,1
Köp	13,4	13,9	14,5	15,0	15,7	16,4	17,2
Understöd	2,2	2,4	2,4	2,6	2,6	2,7	2,7
Övriga omkostnader	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
2. Inkomster av verksamheten	11,6	11,9	12,1	12,2	12,5	12,8	13,1
3. Verksamhetsbidrag (=2-1)	-25,8	-26,5	-27,0	-27,4	-28,2	-28,9	-29,8
4. Ränteutgifter, brutto	0,3	0,3	0,4	0,5	0,7	0,8	1,0
5. Investeringar, brutto	4,6	4,8	4,8	4,8	4,8	4,7	4,7
6. Bruttoutgifter (1+4+5)	42,4	43,5	44,3	44,9	46,1	47,3	48,7
7. Bruttonationalprodukt, md euro	192,4	193,4	197,4	203,0	209,7	216,6	223,7
8. Omkostnader, % av BNP	19,5	19,9	19,8	19,6	19,4	19,3	19,2
9. Bruttoutgifter, % av BNP	22,0	22,5	22,4	22,1	22,0	21,9	21,8
10. Inkomster totalt, % av BNP	21,2	21,9	21,7	21,2	21,0	20,9	20,9
11. Inkomster av verksamheten, % av omkostnaderna	31,1	31,1	31,0	30,9	30,8	30,7	30,6
Sysselsatta, 1 000 personer	464	464	464	464	464	464	464

Effekten av förändringen i befolkningsstrukturen på de kalkylerade kostnader som används i statsandelssystemet

Förändringen i befolkningsstrukturen åren 2014–2018 inverkar med tanke på eurobeloppet mest på de kalkylerade kostnader som gäller den äldsta åldersgruppen inom social- och hälsovården, dvs. de som fyllt 85 år. Även i de andra äldre åldersgrupperna stiger de kalkylerade kostnaderna mycket kraftigt. För åldersgruppen 13–15-åringar inom den grundläggande utbildningen sjunker de kalkylerade kostnaderna under motsvarande tid med nästan 30 miljoner euro. Sammanlagt ökar förändringen i åldersstrukturen de kalkylerade kostnaderna med litet över 1,2 miljarder euro 2014–2018.

Till följd av förändringar i åldersstrukturen och befolkningmängden uppskattas utgifterna för social- och hälsovården öka kalkylmässigt med 1 127 miljoner euro under ramperioden. Utgifterna för förskoleundervisning och grundläggande utbildning beräknas öka av motsvarande orsaker kalkylmässigt med 87 miljoner euro under ramperioden. Tabell 4 åskådliggör ökningen av de kalkylerade utgifterna enligt åldersgrupp. Tabellen har utarbetats enligt det gällande statsandelssystemet.

I enlighet med regeringsprogrammet pågår en reform av statsandelssystemet som syftar till att förenkla och förtydliga systemet. Man har bl.a. uppdaterat åldersgruppsviktningen och förnyat den åldersgruppering som utgör beräkningsgrund.

Tabell 4. Verknningar av förändringen i befolkningsstrukturen på de kalkylerade kostnader, mn. euro

	2014	2016	2018	Förändring 2014-2018	
				mn euro	%
SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRD					
0–6-åringar	3 486	3 521	3 538	51	1,5
7–64-åringar	5 392	5 353	5 334	-58	-1,1
65–74-åringar	1 920	2 095	2 219	299	15,6
75–84-åringar	3 505	3 650	3 827	322	9,2
85-åringar och äldre	3 032	3 303	3 545	512	16,9
SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRD SAMMANLAGT	17 335	17 922	18 462	1 127	6,5
Förskoleundervisning och grundläggande utbildning					
6-åringar	351	356	365	14	3,9
7–12-åringar	2 238	2 281	2 339	101	4,5
13–15-åringar	1 541	1 522	1 514	-27	-1,8
Förskoleundervisning och grundläggande utbildning sammanlagt	4 131	4 158	4 218	87	2,1
KALKYLERADE KOSTNADER SAMMANLAGT	21 466	22 080	22 680	1 214	5,7

*De kalkylerade kostnader som ligger till grund för statsandelen för kommunal basservice. De kalkylerade kostnaderna är i sin helhet 25,4 miljarder euro för år 2014.

Lokalförvaltningens konsumtionsutgifter enligt nationalräkenskaperna 2006–2012, md euro

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	%
Hälsa- och sjukvård	7,8	8,0	8,6	8,8	9,1	9,6	10,2	31,8
Social trygghet	5,2	5,6	6,1	6,6	7,0	7,5	8,0	24,5
Utbildning	6,0	6,3	6,7	6,8	6,9	7,1	7,3	24,4
Allmän offentlig förvaltning	2,0	2,2	2,4	2,5	2,5	2,6	2,8	8,7
Fritid, kultur och religion	1,0	1,1	1,2	1,2	1,2	1,3	1,3	4,3
Främjande av näringslivet	0,9	1,0	1,1	1,1	1,1	1,2	1,3	4,0
Allmän ordning och säkerhet	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5	1,5
Boende och samhällen	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,6
Miljövård	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2
Konsumtionsutgifter sammanlagt	23,4	24,8	26,7	27,7	28,5	30,1	31,5	100,0

Källa: Statistikcentralen

I tabellen presenteras lokalförvaltningens konsumtionsutgifter enligt nationalräkenskaperna i enlighet med COFOG-klassificeringssystemet. Granskningssättet enligt nationalräkenskaperna har valts eftersom branschvisa uppgifter om konsoliderade omkostnader enligt statistiken över kommunernas ekonomi och verksamhet inte finns att tillgå när det gäller kommuner och samkommuner. En granskning utgående från nationalräkenskaperna ger en bild av den uppgiftsvisa fördelningen av utgifterna inom kommunalekonomin och av deras utveckling.

Statistiken över kommunernas och samkommunernas ekonomi och verksamhet används som huvudsakligt källmaterial för de uträkningar som gäller den kommunala sektorn i nationalräkenskaperna. Begreppet lokalförvaltning i räkenskaperna avviker dock från begreppet kommunalekonomi i statistiken över kommunernas ekonomi och verksamhet. I nationalräkenskaperna iaktas en sektorsynvinkel, enligt vilken i sektorn för lokalförvaltningen inberäknas de kommunala sammanslutningarnas verksamhet av offentlig natur och största delen av kommunernas affärsverk räknas till företagssektorn, medan statistiken över ekonomi och verksamhet omfattar också affärsverken.

Den kommunala sektorns produktivetsutveckling

Nationella produktivetsmål ställdes år 2011 upp för kommunerna och samkommunerna i enlighet med en s.k. bred produktivetsuppfattning, så att jämsides med tjänsternas produktivitet beaktas även tjänsternas lönsamhet, kvalitet och effektivitet. Förverkligandet av produktivetsmålen inom kommunsektorn behandlas närmare i rapporten Läget med basservicen. Här granskas endast uppnåendet av målen i fråga om kommunernas och samkommunernas omkostnader.

Som ett nationellt produktivetsmål för kommunerna och samkommunerna godkändes en årlig reell omkostnadsökning på högst 0,4 procent, dvs. sammanlagt 4 procent fram till år 2020, förutsatt att kommunernas uppgifter är desamma som år 2010. Målen för utbildningstjänster, hälsovårdstjänster och socialvårdstjänster bildar en helhet som omfat-

tar den totala produktiviteten inom tjänsterna, driftskostnaderna i förhållande till den åldersgrupp som omfattas av tjänsterna samt de utvecklingsindikatorer som beskriver kvaliteten och effektiviteten och som varierar enligt serviceområde.

Tabell 5. Kommunernas och samkommunernas omkostnader i förhållande till produktivitetmålet

År	2010	2011	2012	2013
Omkostnader, md euro	33,8	35,7	37,4	38,4
Nominell förändring, %	4,2	5,4	5,0	2,6
Prisförändring, %	2,1	3,4	3,1	1,5
Ändrade uppgifter, %	0,09	0,18	0,21	0,35
Ändrade uppgifter, mn euro	32	65	78	133
Reell förändring, %	2,01	1,77	1,68	0,78
Reell förändring – mål	1,61	1,37	1,28	0,38

Kommunernas uppgifter ökade år 2013 kalkylmässigt med 133 miljoner euro (Basservicebudgeten 2013). Omkostnadernas nominella ökning inom kommunsektorn var 2,6 procent. När detta korrigeras med prisindexet och ändringen i uppgifterna kommer man i kalkylen fram till att omkostnaderna ökade med 0,38 procent mera än den 0,4 procents ökning som var målet.

Statistikcentralen producerar inte längre statistik över **kommunernas och samkommunernas produktivitet**.

5 Kommunernas inkomster

5.1 Skatteinkomster

En positiv ekonomisk utveckling är viktig för utvecklingen av kommunernas skatteinkomster. Den ekonomiska tillväxten och den demografiska utvecklingen bestämmer till stor del hur skatteinkomsterna utvecklas inom den kommunala ekonomin, men också ändringar i skattegrunderna spelar en viktig roll. Den uppskattade utvecklingen av skatteinkomsterna under ramperioden presenteras i tabell 6. I kalkylerna presenteras skattesatserna för kommunal- och fastighetsskatten 2015–2018 på 2014 års nivå. Nedan följer en mera detaljerad genomgång av den uppskattade utvecklingen av kommunernas skatteinkomster.

Kommunernas skatteinkomster ökade kraftigt i förhållande till det ekonomiska konjunkturläget år 2013. Ökningen var i genomsnitt knappt 7 procent jämfört med år 2012 och berodde både på faktorer av engångsnatur (tidigareläggning av skatteredovisningarna) och på den sämre utvecklingen av skatteinkomster jämförelseåret 2012.

År 2014 förväntas skatteinkomsterna öka betydligt långsammare än år 2013, i genomsnitt drygt 2 procent. Under ramperioden beräknas skatteinkomsterna öka med i genomsnitt 2,8 procent per år, med antagandet att skattegrunderna ses över i överensstämmelse med reger-

ingsprogrammet så att de motsvarar höjningarna av inkomstnivån och konsumentpriserna samt att utdelningen av samfundsskatten betalas med en förhöjning på 5 procentenheter.

Intäkterna av kommunalskatten beror inte bara på utvecklingen av skattebasen utan också på ändringar i skattegrunderna. Nästan hälften av kommunerna höjde kommunalskattesatsen år 2014. Den genomsnittliga kommunalskattesatsen steg med 0,36 procentenheter jämfört med år 2013 och är 19,74 procent. I fråga om beskattningen av förvärvsinkomster gjordes också andra ändringar i skattegrunderna för skatteåret 2014. Maximibeloppen för grundavdraget och arbetsinkomstavrdraget höjdes och dessutom höjdes maximibeloppet för hushållsavdraget till 2 400 euro. I anslutning till sysselsättnings- och tillväxtavtalet gjordes också en justering av statens skatteskala som medför skattelättnader. Dessa ändringar minskar intäkterna av kommunalskatten. Minskningen kompenseras kommunerna via statsandelssystemet.

Intäkterna av kommunalskatten ökar till följd av ökade skatteinkomster från utdelningsinkomster åren 2014 och 2015. I samband med reformen av utdelningsbeskattningen ökades den skattepliktiga andel av utdelningar som beskattas som förvärvsinkomster och lättnaderna för företagare begränsades så att en allt större del av utdelningarna beskattas som förvärvsinkomst. Ändringen beräknas öka kommunernas intäkter från dividendskatter med 65 miljoner euro år 2014 och 76 miljoner euro år 2015. Kommunernas statsandelar minskas till ett belopp som motsvarar den uppskattade ökningen av skatteinkomster. År 2015 höjs också arbetsinkomstavrdraget, vilket bedöms minska kommunernas skatteinkomster med 65 miljoner euro. Dessutom höjs grundavdraget, som beräknas minska kommunernas skatteinkomster med 17 miljoner euro. Självriskandelen i avdraget för arbetsresor höjs år 2015, vilket ökar kommunernas inkomster med 28 miljoner euro. Avdragsstrukturen i fråga om avdraget för arbetsresor förnyas från och med 2016, vilket förutspås öka kommunernas skatteinkomster.

Åren 2015–2018 uppskattas intäkterna från kommunalskatten öka med i genomsnitt tre procent årligen. Utvecklingen av sysselsättningen och inkomstnivån påverkar skatteintäktsprognosen eftersom man i beräkningarna utgår från att det inte kommer att göras några ändringar i skattegrunderna åren 2016–2018. Utvecklingen av intäkterna från kommunalskatten beror också i hög grad på ökningen av pensioner. Pensionsinkomsterna beräknas öka med 4,5 procent per år till följd av ökningen av antalet pensionstagare och av den genomsnittliga pensionen.

Kommunernas intäkter från samfundsskatten beräknas öka med cirka 2 procent år 2014. Samfundsskattesatsen sänktes med 20 procent samtidigt som skattebasen breddades genom att rätten till avdrag för representationsutgifter slopades och rätten till avdrag för räntor begränsades. Dessutom förkortades de tillfälliga skatteincitamentprogrammen (skattelättnader för FoU och förhöjda avskrivningar på produktiva investeringar) med ett år, vilket innebär att incitamenten gäller endast åren 2013–2014. Alla ändringar i skattegrunderna kompenseras kommunerna enligt nettobelopp genom att samfundsskatteandelarna ändras på motsvarande sätt och på så sätt inverkar inte ändringarna i sig på kommunernas samfundsskatt.

I enlighet med ett tidigare beslut betalas kommunernas samfundsskatteandel förhöjd med 5 procentenheter åren 2013–2015. Den temporära höjningen upphör att gälla år 2016,

vilket minskar kommunernas intäkter från samfundsskatten med cirka 10 procent. Under ramperioden beräknas intäkterna från samfundsskatten i övrigt öka med i genomsnitt cirka 5 procent per år.

Intäkterna från fastighetsskatten beräknas öka med 11 procent år 2014. Den betydande ökningen beror främst på ändringar i värderingsgrunderna inom fastighetsbeskattningen så att beskattningsvärdet såväl på byggnader som på mark höjdes. Några kommuner höjde också fastighetsskattesatsen. Dessutom minskades åldersavdraget i fråga om vindkraftverk och beskattningen av obebyggda byggplatser i huvudstadsregionen skärptes.

I enlighet med regeringens rambeslut i mars 2014 höjs de nedre och övre gränserna för den allmänna fastighetsskattesatsen med 0,2 procentenheter i fastighetsbeskattningen år 2015, vilket förutspås höja kommunernas fastighetsskatteinkomster med 34 miljoner euro. Därutöver höjs fastighetsskattesatsen för stadigvarande bostadsbyggnader med 0,05 procentenheter, vilket beräknas höja skatteinkomsterna med 20 miljoner euro. Statsandelen för basservice minskas med ett belopp som motsvarar ökningen av kommunernas skatteinkomster.

Intäkterna från fastighetsskatten beräknas öka cirka två procent per år, under förutsättning att skattegrunderna inte ändras.

Finansministeriets projekt för att förnya fastighetsbeskattningen fortsätter. Kommunförbundet och Skatteförvaltningen deltar i projektet, som syftar till att uppdatera fastigheters beskattningsvärde och förnya fastställandet av byggnadstyp. På grund av att Skatteförvaltningens informationssystem förnyas kan reformen av värderingsgrunderna genomföras tidigast år 2018.

Tabell 6. Kommunernas skatteinkomster 2012-2018, mn euro

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Kommunalskatt	16 846	17 966	18 244	18 656	19 275	19 974	20 747
Samfundsskatt	1 212	1 311	1 336	1 389	1 256	1 332	1 391
Fastighetsskatt	1 270	1 363	1 510	1 594	1 624	1 654	1 689
SKATTEINKOMSTER SAMMANLAGT	19 319	20 640	21 090	21 639	22 155	2 960	23 827
Skatteinkomster, % av BNP	10,0	10,7	10,7	10,7	10,6	10,6	10,7
Förändring, %							
Kommunalskatt	4,0	6,6	1,5	2,3	3,3	3,6	3,9
Samfundsskatt	-27,3	8,2	1,9	4,0	-9,6	6,1	4,4
Fastighetsskatt	6,1	7,3	10,8	5,6	1,9	1,8	2,1
Skatteinkomster sammanlagt	1,3	6,8	2,2	2,6	2,4	3,6	3,8
Kommunal skattesats, i genomsnitt	19,24	19,38	19,74	19,74	19,74	19,74	19,74
Samfundsskattesats	24,5	24,5	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0
Kommunernas andel av samfundsskatten, %	28,34	29,49	35,36	34,19	28,06	28,06	28,06

5.2 Statsandelen för kommunal basservice

Under ramperioden 2015-2018 minskar de statsbidrag till kommunerna som omfattas av översikten av basservicebudgeten nominellt med cirka 439 miljoner euro. I tabell 7 har statsandelarna för ramåren beräknats enligt 2015 års kostnadsnivå, varför statsandelarna endast omfattar indexhöjningen för år 2015. Den temporära minskning av statsandelarna för kommunal basservice på 631 miljoner euro som anges i regeringsprogrammet genomfördes till fullt belopp från och med 2012. År 2015 är minskningen sammanlagt 500 miljoner euro jämfört med nivån år 2012. I rambeslutet för åren 2014–2017 minskades statsandelarna ytterligare så att minskningen är 237 miljoner euro år 2014, 175 miljoner euro 2015, 215 miljoner euro 2016 och ytterligare 265 miljoner euro 2017. Således minskar statsandelen för basservice sammanlagt med 1,3 miljarder euro på nivån år 2015. Minskningarna genomförs genom en sänkning av statsandelsprocenten för basservice.

I statsandelarna beaktas de förändringar som skett i skatteinkomstkomensationen jämfört med rambeslutet våren 2013. Ändringen i jämförelse med år 2013 föranleds bl.a. av de uppdaterade uppskattningarna av ändringarna i skattegrunderna för förvärvsinkomstdividender som gjordes i samband med budgetpropositionen för år 2014, av ändringarna i beskattningen av förvärvsinkomster i anslutning till sysselsättnings- och tillväxtavtalet hösten 2013 och av prognosjusteringarna. På grund av de ovan nämnda orsakerna minskar statsandelarna till kommunerna med 93,5 miljoner euro år 2015, 77,5 miljoner euro år 2016 och 50,5 miljoner euro år 2017. Den tekniska uppskattningen är att den kommunala ekonomin ska kompenseras till fullt belopp för ändringar i beskattningsgrunderna också under nästa valperiod.

Som en del av anpassningsåtgärderna inom statsfinanserna görs vissa avdrag i statsandelsanslaget. Den andel på 10 miljoner euro som reserverats för höjning av kommunernas statsandel enligt prövning upphör från och med år 2015.

I anslutning till revideringen av statsandelssystemet överförs statsunderstöden för anläggningskostnader för läroanstalter och bibliotek till statsandelarna för kommunal basservice till ett belopp av sammanlagt cirka 46,6 miljoner euro.

Från och med år 2015 deltar staten inte längre i läroanstalternas anläggningskostnader, vilket minskar understöden med 12,1 miljoner euro år 2015, 15,0 miljoner euro år 2016, 15,0 miljoner euro år 2017 och 22,0 miljoner euro år 2018.

Statsandelsanslaget för kommunal basservice sänks dessutom med 40 miljoner euro från och med 2015. I motsvarighet till detta kommer man dock att lägga fram förslag om höjningar av klientavgifterna inom social- och hälsovården så att en motsvarande ökning på 40 miljoner euro av inkomster från avgifterna kan nås. Som helhet är arrangemanget därmed kostnadsneutralt ur kommunalekonomisk synvinkel.

Från och med 2017 överförs också utbetalningen och beräkningen av det grundläggande utkomststöd till Folkpensionsanstalten. I anslutning till överföringen minskas statsandelarna för basservice med 39,5 miljoner euro³ på grund av minskningen av kommunernas administrativa kostnader för utkomststödet. Kommunernas administrativa utgifter

³ Minskningen justeras i rambeslutet för år 2015 som en teknisk korrigerings enligt statsandelsprocenten till 23,4 miljoner euro.

beräknas minska med 79 miljoner euro år 2017. Däremot förutspås reformen leda till en minskning av det s.k. underutnyttjandet av utkomststødet, vilket innebär en höjning av förmånsutgifterna med uppskattningsvis sammanlagt 40 miljoner euro årligen, varav kommunernas andel är 20 miljoner euro.

På grund av kommunernas ökade uppgifter (äldreomsorgslagen, elev- och studerandevårdslagen, barnskyddslagen och andra socialvårdsuppgifter) ökar statsandelen till kommunerna med 52 miljoner euro år 2015, vilket ökar kommunernas utgifter med 99 miljoner euro.

Indexhöjningen ökar statsandelen för basservice med cirka 47 miljoner euro år 2015. Statsandelarna för åren 2016–2018 beräknas enligt kostnadsnivån år 2015.

Förändringen i befolkningmängden ökar statsandelen med cirka 80 miljoner euro år 2015.

Vid dimensioneringen av statsandelen för kommunernas basservice har dessutom följande beaktats:

- I anslutning till utvecklingen av social- och hälsovårdstjänsterna görs under regeringsperioden en gradvis höjning på 126 miljoner euro i statsandelen för kommunal basservice. Av ökningen av statsandelen riktas största delen, 82 miljoner euro, till verkställigheten av äldreomsorgslagen. Ökningen riktas också till verkställigheten av elev- och studerandevårdslagen och till utveckling av barnskyddet. Det återstående beloppet på 9,4 miljoner euro av det anslag som har reserverats för utvecklingen av andra social- och hälsovårdstjänster allokeras närmare från och med år 2015.
- Från och med år 2016 ökas minimitimantalet i den grundläggande utbildningen med tre årsvekotimmar, vilket ökar statsandelen med 3,9 miljoner euro. Från och med år 2017 är ökningen på årsnivå 9,4 miljoner euro.
- I enlighet med rambeslutet ändras finansieringen av verksamheten med läkar- och sjukvårdshelikoptrar så att den från och med år 2017 utgör en del av finansieringen enligt statsandelssystemet. I anslutning till överföringen slopas det särskilda statsunderstöd som anvisas verksamheten och statsandelen för basservice höjs med cirka 29 miljoner euro från och med år 2017. Åren 2015–2016 riktas finansieringen i form av statsunderstöd till FinnHEMS Oy, som ansvarar för verksamheten.
- I anslutning till reformen av finansieringen av yrkeshögskolor överförs 163,7 miljoner euro från statsandelssystemet för basservice till undervisnings- och kulturministeriets huvudtitel. Överföringen genomförs genom att statsandelsprocenten sänks.

Åtgärder som inverkar på statsbidragen för undervisnings- och kulturtjänster

- De utgiftsbesparingar som omfattas av granskningen av basservicebudgeten och som ingår i regeringsprogrammet genomförs huvudsakligen åren 2013–2015. Den besparing på 11,5 miljoner euro som berör det fria bildningsarbetet och den besparing på 10 miljoner euro som berör statsandelarna för museer, teatrar och orkestrar

har dock genomförts redan från och med 2012. Målet för den besparing som gäller läroanstalternas anläggningsprojekt stiger gradvis till 20,3 miljoner euro fram till år 2015. Besparingarna i fråga om statsandelen för gymnasieutbildning stiger år 2015 till 37 miljoner euro och i fråga om den grundläggande yrkesutbildningen till 49 miljoner euro. År 2015 görs en besparing på 7,5 miljoner euro som gäller läroavtalsutbildningen.

- För att säkerställa verkställandet av ungdomsgarantin ska anpassningen av utbildningsutbudet ske under en längre period än tidigare och därför ökades anslaget för grundläggande yrkesutbildning i rambeslutet våren 2013 med 10 miljoner euro åren 2014–2015 och med 14 miljoner euro från och med år 2016. För att verkställa ungdomsgarantin ökas också antalet studieplatser i den grundläggande yrkesutbildningen med 5,2 miljoner euro från och med år 2014.
- På grund av att kommunernas andel av finansieringen av yrkeshögskolor upphör minskar statsandelen och ökar kommunernas finansieringsandel i den grundläggande yrkesutbildningen och gymnasieutbildningen samt i den kommunala basservicen.
- Läroavtalsutbildningen för unga stärks och inom läroavtalsutbildningen införs en förhandsperiod för unga. För läroavtal och utvecklande av inläring i arbetet anvisas tilläggsfinansiering från och med år 2016.
- Läroplanerna för förskoleundervisning och grundläggande utbildning samt de allmänna målen, timfördelningen och grunderna för läroplanerna inom gymnasieutbildningen reformeras.
- Av statsandelarna för kultur-, idrotts- och ungdomspolitik betalas de statsandelar som särskilt hänför sig till idrott och ungdomsarbete, cirka 27 miljoner euro per år, under ramperioden med tippningsvinstmedel, i enlighet med ungdomslagen och idrottslagen. Av dessa medel betalas också understöd för byggande av idrottsanläggningar i kommunerna till ett belopp av cirka 26 miljoner euro per år. Verkstadsverksamhet för unga och uppsökande ungdomsarbete enligt ungdomslagen bistås genom understöd från undervisnings- och kulturministeriet med sammanlagt över 28 miljoner euro år 2014, varav 7 miljoner euro utgörs av tippningsvinstmedel. Av statsandelarna för teatrar, orkestrar och museer finansieras 55,7 miljoner euro med tippningsvinstmedel. Teatrar och orkestrar stöds dessutom med inemot 4 miljoner euro och museer med 5,3 miljoner euro via statsunderstöd som beviljas av tippningsvinstmedel. Också kommunala och regionala kulturutvecklingsprojekt beviljas understöd av tippningsvinstmedlen.

Andra åtgärder som påverkar statsbidrag som omfattas av basservicebudgeten

- För att minska långtidsarbetslösheten har man inlett ett försök som pågår hela regeringsperioden, där huvudansvaret för sysselsättningen senast efter 12 månaders arbetslöshet övergår till kommunen eller solidariskt till alla kommuner. Till försöket har det valts 23 projekt och i dem deltar 65 kommuner. Mandattiden för

ledningsgruppen för försöket löper ut i slutet av 2015. Försöket anvisas 20 miljoner euro i statsbidrag ännu år 2015.

- I anslutning till lagen om kommunstrukturen beviljas kommunerna sammanslagningsunderstöd och ersätts för förlorade statsandelar till följd av kommunsammanslagningarna. Till följd av överföringen av ansvaret för att ordna social- och hälsovårdstjänster väntas kommunsammanslagningarna i någon mån minska och ske i långsammare takt. På denna grund minskas finansieringen av kommunernas sammanslagningsunderstöd och compensationerna för förlorade statsandelar med 5 miljoner euro år 2015, 10 miljoner euro år 2016 och 20 miljoner euro från och med år 2017. För det ekonomiska stödet för kommunsammanslagningar anvisas alltså cirka 51 miljoner euro år 2015, cirka 95 miljoner euro år 2016, cirka 153 miljoner euro år 2017 och cirka 113 miljoner euro 2018.

Tabell 7. Statsbidrag till kommuner och samkommuner som omfattas av basservicebudgeten, mn euro (ramären 2015–2018 enligt prinsnivån för 2015)

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Statsandelar som omfattas av statsandelssystemet	9 657	9 395	8 666	8 685	8 596	8 590
FM ²	8 677	8 613	8 476	8 501	8 456	8 453
UKM ¹⁾	979	782	645	639	595	591
varav samkommuner	1390	1259	1038	1028	957	952
<i>UKM/FM: överföring av finansieringen av yrkeshögskolor genom minskad statsandel</i>			-455	-455	-455	-455
FM, understöd för kommunsammanslagningar	67	35	56	105	173	133
FM: genomförande av kommun- och servicestrukturreformerna		1	1	1	1	
FM sammanlagt	67	35	56	105	173	133
UKM, understöd enligt prövning	146	151	109	108	105	105
varav samkommunernas andel	20	24	20	20	17	17
UKM, idrottsväsendet och ungdomsarbete	27	27	27	28	28	28
UKM, anläggningsprojekt	98	52	0	0	0	0
UKM sammanlagt	272	231	136	136	133	133
SHM, statsunderstöd till kommunerna för verkställigheten av äldreomsorgslagen	6	0	0	0	0	0
SHM, rättspsykiatriska undersökningar och patientöverföringar	11	13	14	14	14	14
SHM, forskning enligt hälso- och sjukvårdslagen (specialstatsandel)	31	31	21	21	21	21
SHM, läkar- och tandläkarutbildning (specialstatsandel)	110	110	105	107	109	110
SHM, utvecklingsprojekt (Kaste)	18	12	5	5	5	5
SHM, reparationsprojekt	15	0	0	0	0	0
SHM, grundläggande utkomststöd	345	330	311	303	320	320
SHM, arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte	26	26	34	37	37	37
SHM sammanlagt	562	523	490	487	507	508
ANM, sysselsättningsstöd till kommuner och försök för att minska långtidsarbetslösheten	83	82	79	59	60	60
ANM, ersättningar för invandrare som betalas till kommunerna	95	93	95	95	95	93
ANM sammanlagt	178	175	174	153	155	153
Övriga statsbidrag sammanlagt, mn euro ⁴⁾	1079	963	856	881	967	926
SHM, statens ersättning för läkarhelikopterverksamheten (33.60.40) ²⁾	26	33	29	29	0	0
Statsbidrag sammanlagt, mn euro	10762	10391	9551	9595	9563	9516

¹⁾ Ansvaret för finansieringen av yrkeshögskolorna överförs till staten vid ingången av 2015 och de omfattas inte längre av granskningen enligt basserviceprogrammet. Kommunernas andel av statsandelarna för yrkeshögskolor har uppskattats kalkylmässigt.

²⁾ I anslutning till yrkeshögskolereformen minskas statsandelarna med 163,7 miljoner euro från och med år 2015. Minskningen har inte beaktats i siffrorna på denna rad.

³⁾ I de statliga ersättningarna ingår inte någon kommunfinansieringsandel fram till 2016. Det avdrag som från och med 2017 hänför sig till reformen av verksamhetens finansiering har beaktats i statsandelarna under finansministeriets huvudtitel.

⁴⁾ För kostnaderna för grundande av ett barnsjukhus som tillhandahåller riksomfattande offentlig hälsovård har statsbidrag reserverats till ett belopp av 15 miljoner euro för 2015 och 25 miljoner euro för 2016. Eftersom finansieringen ska betalas till en stiftelse, antecknas anslagen inte i tabellen.

I anslutning till genomförandet av det strukturpolitiska programmet har man vid dimensioneringen av statsandelen för kommunal basservice beaktat följande åtgärder:

- Det anslag som reserverats för utvecklande av social- och hälsovårdstjänster minskas med 4 miljoner euro.
- Skyddshemmen överförs på statens ansvar från och med år 2015. För detta ändamål reserveras ett anslag på 8 miljoner euro under social- och hälsovårdsministeriets huvudtitel och i samband med överföringen minskas statsandelen för kommunernas basservice med 4 miljoner euro.
- Från och med år 2015 görs besparingar i tandvården för vuxna. Besparingarna genomförs i första hand genom att intervallerna för tandläkarkontroller förlängs och därför görs ändringar av jourförordningen. Besparingen i fråga om statsandelen för kommunal basservice är 1,0 miljoner euro år 2015, 3,0 miljoner euro år 2016 och 4,5 miljoner euro år 2017. Kommunernas utgifter beräknas minska med 15,2 miljoner euro på 2017 års nivå.
- I anslutning till förlängningen av receptens giltighet minskas statsandelen för kommunernas basservice med 1 miljon euro från och med år 2016.
- Hemvårdsstödet ändras så att det delas lika mellan båda föräldrarna. Ett förslag till lagändring lämnas till riksdagen år 2014 och lagen träder i kraft den 1 augusti 2015. Reformen påverkar inte kommunernas utgifter ännu år 2015. År 2016 beräknas kommunernas utgifter minska med 13,0 miljoner euro och statsandelen med 4,0 miljoner euro. År 2017 minskar kommunernas utgifter med 51 miljoner euro och statsandelen med 15 miljoner euro. Reformen av hemvårdsstödet träder i kraft fullt ut år 2018 och då beräknas kommunernas utgifter minska med 64 miljoner euro och statsandelen med 19 miljoner euro.
- Reformen av hemvårdsstödet beräknas öka utgifterna för dagvård med uppskattningsvis 27 miljoner euro år 2016, uppskattningsvis 105 miljoner euro år 2017 och uppskattningsvis drygt 130 miljoner euro år 2018. Statsandelen är på motsvarande sätt 8 miljoner euro år 2016, 31,0 miljoner euro år 2017 och 39 miljoner euro år 2018.
- Den subjektiva rätten till dagvård begränsas till deltid på ett sätt som beaktar sociala skäl när en förälder är hemma på grund av moderskaps-, faderskaps-, föräldra- eller vårdledighet eller hemvårdsstöd. I anslutning till begränsningen av rätten till dagvård minskas statsandelarna med 7,0 miljoner euro från och med år 2015. Kommunernas kostnader beräknas minska med 23,7 miljoner euro.
- Minimigruppstorleken i undervisningen av andra ämnen än evangelisk-luthersk religion och ortodox religion samt livsåskådningskunskap ändras inom den grundläggande utbildningen. Det medför en besparing på drygt 1 miljon euro år 2015 och från och med år 2016 är besparingen cirka 2,5 miljoner euro per år. Ändringen medför en minskning av statsandelen på 0,308 miljoner euro år 2015 och 0,738 miljoner euro från och med år 2016.

I anslutning till genomförandet av det strukturpolitiska programmet har följande åtgärder beaktats i fråga om statsandelarna för undervisnings- och kulturverksamhet:

- I utbildningen på andra stadiet förnyas finansieringssystemet och nätet av anordnare av utbildningen. Finansieringen ska inte längre beviljas enligt det faktiska kostnadsunderlaget, och den totala statliga finansieringen av utbildningen på andra stadiet ska grunda sig på statsbudgeten i likhet med finansieringen av universitet och yrkeshögskolor. I och med reformen av finansieringssystemet halveras tilläggsfinansieringen för den särskilda uppgiften att ordna gymnasieutbildning och statens finansiering av utbildnings- och serviceuppgifter för arbetslivet upphör från och med år 2015. Från och med år 2017 upphör statsandelsfinansieringen av ämnesstudier inom gymnasieutbildningen för dem som avlagt studentexamen, den statsandelsfinansiering som beviljas utbildningsanordnare för studerande i gymnasium och yrkesutbildning begränsas till högst tre år, statens finansiering av sådan yrkesinriktad tilläggsutbildning som inte leder till en examen eller en del av en examen upphör och finansieringen av specialläroanstalter frångås i sin nuvarande form. Finansieringen av sådan utbildning som ordnas av Suomen Ilmailuopisto och specialläroanstalter och som leder till en examen eller en del av en examen överförs till finansieringen av den yrkesinriktade tilläggsutbildningen. En regeringsproposition om detta överlämnas hösten 2014 och reformen avses träda i kraft den 1 januari 2015. De nya finansieringsgrunderna tillämpas första gången när finansieringen för år 2017 bestäms. Genom reformerna minskar den offentliga finansieringen med sammanlagt 260 miljoner euro. Statsandelarna minskar med 8 miljoner euro åren 2015–2016 och med 100,5 miljoner euro från och med år 2017.
- Minimigruppstorleken i gymnasieundervisningen i andra ämnen än evangelisk-luthersk religion och ortodox religion samt livsåskådningskunskap ändras, vilket minskar kommunernas utgifter med 0,452 miljoner euro år 2015 och 0,903 miljoner euro från och med år 2016. Statsandelen minskar med 0,199 miljoner euro år 2015 och 0,397 miljoner euro från och med år 2016.
- Skolgångsbiträdena beaktas i lärar-elevrelationen, vilket minskar kommunernas utgifter med cirka 10 miljoner euro från och med 2017.
- Statens finansiering av det fria bildningsarbetet minskas med 18,5 miljoner euro år 2017. För att möjliggöra kostnadsbesparingar genomförs en totalreform av det fria bildningsarbetet.
- För att trygga utbildningen under ett kritiskt övergångsskede, minska antalet avbrutna studier och förlänga de ungas arbetskarriärer förlängs läroplikten till 17 år. För detta ändamål ökas statsandelarna för gymnasieutbildning och yrkesutbildning med sammanlagt 5,6 miljoner euro år 2015. Enligt regeringens strukturpolitiska program beaktas skolgångsbiträdena delvis i lärar-elevrelationen.
- I och med kommun- och regionstrukturförändringarna minskas antalet landskapsbibliotek. Från och med år 2016 minskas antalet landskapsbibliotek så att den sammanlagda inverkan på kommunernas utgifter uppskattas till högst 1 miljon euro, under förutsättning att de återstående landskapsbiblioteken samtycker till att ans-

vara för större verksamhetsområden än tidigare. Förändringen påverkar kommunernas inkomster till ett belopp av högst 400 000 euro och statens utgifter med 350 000 euro.

Andra åtgärder enligt det strukturpolitiska programmet:

Utöver de ovannämnda åtgärderna fortsätter i enlighet med regeringens strukturpolitiska program beredningen av flera nya åtgärder inom de olika förvaltningsområdena så att deras inverkan på statsandelsanslaget beaktas mera ingående i ett senare skede. Särskilt inom social- och hälsovårdsministeriets och undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområden har beredningen och genomförandet av flera åtgärdsförslag av avsevärd ekonomisk betydelse framskridit. De viktigaste åtgärdsförslagen är:

- Minskande av institutionsvård inom äldreomsorgen: målet är att genom olika åtgärder, särskilt genom en översyn av kvalitetsrekommendationen för att trygga ett bra åldrande och förbättra servicen och vid behov även genom en ändring av äldreomsorgslagen, försnabba en övergång till en ändamålsenlig hemvård med god service så att kommunernas utgifter jämfört med den nuvarande utvecklingen minskar med 300 miljoner euro år 2017.
- Reformen av joursystemet fortsätter genom en ändring av social- och hälsovårdsministeriets förordning om grunderna för brådskande vård och villkoren för jour inom olika medicinska verksamhetsområden, så att de nuvarande enheterna med jourtjänster dygnet runt inom primärvård, förlossning och kirurgiska operationer koncentreras till större enheter, vilket minskar kommunernas utgifter med cirka 60 miljoner euro år 2017.
- Arkivering av patientuppgifter i pappersform avslutas. Tillräckliga datatekniska förutsättningar ska säkerställas liksom stöd till kommunerna för att genomföra reformen.
- Planeringsskyldigheterna och rekommendationerna av normativ karaktär ska minskas och tillsynsuppgifterna omvärderas. Kartläggnings- och bedömningsarbetet fortsätter, vilket möjliggör beslutsfattande från och med år 2014. Inverkan på statens utgifter kan beaktas i rambeslutet för åren 2016–2019.
- För att luckra upp behörighetskraven uppmuntras kommunala aktörer att se över arbetsfördelningen och befattningsbeskrivningarna i synnerhet när tjänster och uppgifter ska tillsättas. Målet är att allt mer krävande uppgifter ska skötas av personer med lägre examen, så att arbetsfördelningen och uppgiftsstrukturerna står i rätt proportion till uppgifternas svårighetsgrad. För att möjliggöra detta ändras bestämmelserna år 2014, bl.a. så att sjukskötares behörighet att förskriva mediciner utvidgas begränsat. Inom undervisnings- och kulturväsendet bereds också en uppluckring av behörighetskraven.
- Kartläggnings- och bedömningsarbetet i syfte att begränsa skyldigheten att utfärda intyg inom den offentliga hälso- och sjukvården till att endast gälla obligatoriska intyg fortsätter. Inverkan på statens utgifter kan beaktas i rambeslutet för åren 2016–2019.

- I samband med rambeslutet för åren 2015–2018 beslutade regeringen att ansvaret för att ordna social- och hälsovårdstjänster i huvudsak överförs på fem specialupptagningsområden från och med år 2017. Reformen ökar avsevärt integrationen mellan primärvården, den specialiserade sjukvården och socialvården. Den ger också den kommunala sektorn goda möjligheter till effektivisering och därigenom till kostnadsbesparingar utan att kvaliteten på vården och omsorgen försämras.
- Ordandet av en centraliserad upphandling av läromedel för den allmänbildande utbildningen och en övergång till digitala läromedel bereds.

Beredningen av åtgärder enligt det strukturpolitiska programmet inom andra förvaltningsområden:

Inom **jord- och skogsbruksministeriets** ansvarsområde avskaffas kommunernas lagstadgade skyldighet att utarbeta en plan för utvecklande av vattentjänster, förändringar inom landsbygdsnäringsförvaltningen i anslutning till CAP2020-reformen genomförs och livsmedelstillsynen luckras upp och görs elektronisk. Dessa åtgärder beräknas minska kommunernas omkostnader med sammanlagt 4,5 miljoner euro år 2017.

Inom **inrikesministeriets** ansvarsområde förenhetligas tillämpningen av anvisningen för planering av aktionsberedskapen inom räddningsväsendet. Ledningssystemet och personalstrukturen inom räddningsväsendet vidareutvecklas så att manskapets relativa andel av hela personalen ökar. Inom räddningsväsendet inrättas högst 11 lägescentraler, vilket medför en besparing på 3,3 miljoner euro. Inom upphandlingen bildas gemensamma upphandlingsringar, vilket ger en besparing på 0,9 miljoner euro. I det strukturpolitiska programmet beräknas kommunernas utgifter minska med 7,5 miljoner euro.

Social- och hälsovårdsvårdsministeriet utreder konkurrensutsättning av lantbruksföretagarnas avbytar-service och möjligheterna att uppnå kostnadsbesparingar. Utredningen blir färdig före den 30 maj 2014.

Inom **arbets- och näringsministeriets** ansvarsområde avskaffas sysselsättningskyldigheten på grundval av den regionala garantin, vilket beräknas minska kommunernas omkostnader med 2,6 miljoner euro.

Miljöministeriet har tillsatt en arbetsgrupp med uppgift att bereda ett förslag till verksamhets- och organisationsalternativ för en ny slags byggnadstillsyn. Arbetsgruppens mandat löper ut den 31 augusti 2014. Enligt det strukturpolitiska programmet är målet att sammanföra uppgifterna till större enheter som agerar över kommungränserna år 2016. Åtgärden uppskattas minska kommunernas omkostnader med 7,5 miljoner euro och medföra inkomster till kommunerna till ett belopp av 16,5 miljoner euro.

Inom **kommunikationsministeriets, undervisnings- och kulturministeriets samt social- och hälsovårdsministeriets** ansvarsområden främjas inrättandet av kommunala centraler för trafikförbindelser genom utveckling av lagstiftningen. Målet är att spara in 10 procent på kostnaderna för kollektivtrafiken och persontrafiken. I det strukturpolitiska programmet beräknas kommunernas omkostnader minska med 70 miljoner euro år 2017.

Kommunikationsministeriet har inte lagt fram något förslag om effektivisering av underhållet av gatunätet genom utveckling av upphandlingsprocesserna inom kommunernas och statens (närings-, trafik- och miljöcentralerna) samarbetsområden. I det strukturpolitiska programmet uppskattas kommunernas utgifter minska med 5 miljoner euro år 2017.

Till de delar uppgifterna inte hör till de uppgifter som berättigar till statsandelar för kommunal basservice och inte omfattas av kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna, tillfaller de besparade medlen kommunerna.

I fråga om de åtgärder som inverkar på **kommunernas inkomster av klientavgifter** fortsätter undervisnings- och kulturministeriet beredningen av en lag om klientavgifter för barndagvård, jord- och skogsbruksministeriet fortsätter beredningen av en höjning av de avgifter som tas ut för livsmedelstillsyn och miljöministeriet fortsätter den andra revideringsfasen av miljöskyddslagen. En höjning av dagvårdsavgifterna ökar kommunernas inkomster med 25 miljoner euro år 2017, en höjning av avgifterna för livsmedelstillsyn medför en ökning på 10 miljoner euro och en avgiftsbelagd tillsyn i enlighet med miljöskydds- och marktäktslagen ger en ökning på 3,3 miljoner euro. Höjningarna av klientavgifterna inverkar inte på kommunernas statsandelar.

Statsunderstöd

Som en del av de anpassningsåtgärder inom statsfinanserna som regeringen fattade beslut om i samband med rambeslutet för åren 2015–2018 minskas vissa av kommunernas statsunderstöd. Statsunderstöden för projekt inom social- och hälsovården och för vissa andra utgifter (Kaste-programmet) minskas med 5 miljoner euro från och med år 2015. Statens ersättning till hälso- och sjukvårdsenheter för forskning på universitetsnivå och statens ersättning till hälso- och sjukvårdsenheter för kostnaderna för läkar- och tandläkarutbildning minskas båda med 5 miljoner euro från och med år 2015.

Statsunderstöden för allmänbildande utbildning skärs ner med 60 miljoner euro och statsunderstöden för yrkesutbildning minskas med 2,6 miljoner euro.

5.3 Inkomster av klientavgifter

Den andel som de avgifter som tas ut hos dem som använder social- och hälsovårdstjänster utgör av den totala finansieringen av tjänsterna minskade i början av 2000-talet, men har börjat öka under de senaste åren. Inom den kommunala sektorn var klientavgifternas andel av finansieringen av social- och hälsovårdsväsendets driftskostnader cirka 1,6 mil-

jder euro, dvs. 7 procent, år 2012. Klientavgifternas andel varierar enligt tjänst. I fråga om mun- och tandvården vid hälsovårdscentralerna och institutionsvården för äldre är avgifternas andel en dryg femtedel, i fråga om den övriga primärvården i genomsnitt 7 procent och i fråga om den specialiserade sjukvården 4 procent. Inom hemservicen är klientavgifternas andel 15 procent och inom barndagvården 14 procent.

Med stöd av regeringsprogrammet kommer man att reformera avgiftslagstiftningen. I den första fasen strävar man efter att reformera avgiftsregleringen i fråga om det serviceboende som ordnas av kommunerna och tjänster i hemmet. Som en del av detta klarläggs möjligheterna att föreskriva om ett minimibelopp som ska stå till förfogande för klienten. Social- och hälsovårdsministeriet har tillsatt en arbetsgrupp för att bereda ändringar av avgifterna för serviceboende som ska ordnas av kommunen och av avgifterna för tjänster i hemmet. Förslag till bestämmelser bereds före sommaren 2014. Framöver genomförs en totalreform av hela avgiftslagstiftningen. Avsikten är att i det sammanhanget genomföra en sammanslagning av avgiftstaket för den kommunala hälso- och sjukvården och självrisktaken inom sjukförsäkringen. Bestämmelserna om avgifterna inom social- och hälsovården tas in i samma lag.

I social- och hälsovårdens klientavgifter görs en indexjustering vartannat år. Den senaste justeringen gjordes vid ingången av 2014. De höjningar av klientavgifterna som beror på indexjusteringar innebär i viss mån inkomster för kommunerna. Höjningarna inverkar inte på kommunernas statsandelar.

I enlighet med vad som anges ovan förbereder social- och hälsovårdsministeriet före hösten 2014 förslag om höjningar av klientavgifterna inom social- och hälsovården så att avgiftsutfallet ökar med 40 miljoner euro per år. En motsvarande minskning görs i statsandelsanslaget för kommunernas basservice. Avgiftshöjningarna inverkar inte i övrigt på kommunernas statsandelar.

Dagvården överfördes till undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde den 1 januari 2013. En indexjustering av klientavgifterna för barndagvård träder i kraft den 1 augusti 2014. En separat lag om klientavgifterna för dagvård bereds. I regeringens beslut om genomförande av det strukturpolitiska programmet anges att dagvårdsavgifterna justeras så att deras inverkan på kommunernas inkomster är 25 miljoner euro år 2017.

6 Kommuner som befinner sig i en speciellt svår ekonomisk ställning

Att en kommun befinner sig i en speciellt svår ekonomisk ställning fastställs årligen utifrån nyckeltalen i de två senaste boksluten. Sedan 2007 har sammanlagt 45 kommuner uppfyllt nyckeltalen. Av dessa har 30 genomgått en utredning enligt 63 a § i lagen om statsandel för kommunal basservice. Tre kommuner har dessutom genomgått en utredning två gånger. Utredningen har inte gjorts för kommuner som redan tidigare har fattat beslut om sammanslagning. Cirka 3 procent av landets befolkning bor i de kommuner som omfattats av en utredning. Kommunernas beslut om sammanslagning har i flera fall främjats av att utvärderingskriterierna har uppfyllts eller förfarandet har inletts. Om

beslut om sammanslagning inte har fattats har utredningen resulterat i ett program för balansering av den kommunala ekonomin. I två fall har en utvärderingssgrupp beslutat föreslå en särskild kommunindelningsutredning på grund av kommunernas oförmåga att åtgärda obalansen i ekonomin. En särskild kommunindelningsutredning kan leda till tvångssammanslutningar av kommuner.

Enligt bokslutsprognosen för år 2013 förbättrades den kommunala ekonomin, men samtidigt ökade kommunernas lånebelopp. Trots att årsbidraget ökade räckte det inte till att täcka avskrivningarna och nettoinvesteringarna. Enligt preliminära uppgifter minskade antalet kommuner med negativt årsbidrag jämfört med år 2012 och var 36 (80) stycken.

På basis av bokslutsprognosen för år 2013 beräknas nyckeltalen för utredningsförfarande uppfyllas för fem kommuners del. Två nya kommuner och tre kommuner som redan tidigare har genomgått en utredning kommer sannolikt att omfattas av förfarandet. Vilka kommuner som kommer att omfattas av förfarandet blir klart när de preliminära bokslutsuppgifterna har färdigställts i juni 2014.

Antalet kommuner som befinner sig i en speciellt svår ekonomisk ställning beräknas öka under de närmaste åren. Kommunsammanslagningar har i synnerhet redan från år 2009 minskat antalet kommuner med svag ekonomi.

IV Åtgärder som påverkar kommunernas utgifter och inkomster

1 Kommunreformen och utvecklande av den kommunala servicen

- 1.1 Kommunstrukturlagen trädde i kraft den 1 juli 2013. Enligt kommunstrukturlagen ska kommunerna utreda kommunsammanslagningar i de områden som uppfyller utredningskriterierna enligt lagen. Tidsfristen för utredningsskyldigheten fastställs senare enligt en separat lag om införande som utfärdas i samband med regeringens proposition om ordnandet av social- och hälsovården. Kommunerna har den 30 november 2013 anmält till ministeriet vilken kommun eller vilka kommuner de utreder en sammanslagning med. På basis av anmälningarna har regeringen granskat hur kommunstrukturreformen framskrider i januari 2014.

Regeringens proposition om en ändring av kommunstrukturlagen lämnas till riksdagen på våren 2014. I propositionen föreslås det att statsrådets behörighet att besluta om kommunsammanslagning i strid med kommunens vilja ska utvidgas. Förslaget gäller kommuner vars pendlingsområden omfattar minst cirka 100 000 invånare och som uppfyller stadsregionskriterierna enligt lagen. Statsrådets behörighet föreslås vara förfaringsmässigt bundet till särskilda kommunindelingsutredningar och till situationer där en kommun i en stadsregion motsätter sig en sammanslagning och majoriteten av rösterna i en folkomröstning som ordnas i stadsregionskommunen understöder sammanslagningen. Statsrådets beslut förutsätter att en kommunsammanslagning motiveras av välgående skäl som anknyter till markanvändningen, boendet, trafiken eller den ekonomiska differentieringen. Lagen avses träda i kraft sommaren 2014. Den första utvärderingen av uppfyllandet av stadsregionskriterierna görs år 2015 så att de nya kommunerna kan inleda sin verksamhet vid ingången av år 2017.

- 1.2 Regeringens förslag till en reform av kommunernas statsandelssystem lämnas till riksdagen i mitten av april 2014. Den nya lagstiftningen om statsandelar träder i kraft den 1 januari 2015.
- 1.3 I samband med totalreformen av kommunallagen görs en översyn av den interna styrningen av den kommunala ekonomin, kommunernas ledningssystem, de

förtroendevaldas ställning, förhållandet mellan kommunallagen och speciallagar, kommunalförvaltningen samt förhållandet mellan kommunerna och marknaden. Den nya kommunallagen avses träda i kraft vid ingången av 2015.

1.4 Finansministeriet har tillsatt särskilda kommunindelingsutredningar för de sju största stadsregionerna. I tre andra stadsregioner, där omfattande utredningar av regionen inte ännu har inletts, är ministeriet berett att inleda utredningar våren 2014. På våren inleds också förhandlingar om att inleda sammanslagningsutredningar inom de områden som enligt pendlingskriteriet eller samhällsstrukturkriteriet utgör sådana enhetliga områden, som enligt kommunstrukturlagen ska göra en utredning inom flera kommuners område, men där utredningsarbetet inte har kommit i gång. I fråga om övriga regioner följer regeringen hur sammanslagningsutredningarna startar och bedömer situationen nästa gång i april 2014. I anslutning till ett skraddarsytt ändringsstödsprogram understöds pågående kommunindelingsutredningar i de största stadsregionerna och kartläggs kommunernas behov av ändringsstöd. Kommunindelingsutredningar som pågår i stadsregionerna understöds dessutom med ett ICT-ändringsstöd som har skraddarsyfts för varje stadsregion.

1.5 Förhandsutredningen om metropolområdet blev klar den 5 mars 2013. I förhandsutredningen föreslås olika alternativ för utvecklingen av kommunstrukturen i området och olika modeller för metropolförvaltningen. Regeringen drog upp riktlinjerna för den fortsatta beredningen i det strukturpolitiska programmet den 29 augusti 2013 och i beslutet om genomförande av programmet den 29 november 2013. Kommunernas uppmantras att göra sammanslagningsutredningar och dessutom inleds en särskild kommunindelingsutredning. Beredningen av sammanställandet av en metropolförvaltning som väljs med val inleds.

I enlighet med regeringens riktlinjer tillsatte finansministeriet den 4 oktober 2013 en arbetsgrupp med uppgift att bereda lagstiftning om metropolförvaltningen. Arbetsgruppen lämnar en mellanrapport den 31 mars 2014 och sina slutliga förslag i form av en regeringsproposition före den 15 september 2014. Regeringspropositionen lämnas till riksdagen i början av vårsessionen år 2015. Den nya förvaltningsstrukturen kan införas år 2017.

I enlighet med det strukturpolitiska programmet inleddes också en särskild kommunindelingsutredning i metropolområdet den 16 december 2013 (Helsingfors, Vanda, Esbo, Grankulla, Kyrkslätt, Vichtis, Sibbo, Tusby, Kervo). Utredningen ska vara färdig före den 30 oktober 2014. Målet är att utreda olika alternativ för kommunstrukturen med tanke på fördelarna för hela regionen. Av de 14 kommunerna i regionen har 12 kommuner inlett egna kommunindelingsutredningar (1. Esbo, Grankulla, Vichtis och Kyrkslätt; 2. Kervo, Träskända, Tusby, Nurmijärvi, Hyvinge, Mäntsälä, Borgnäs och Sibbo). Kommunerna kommer antagligen att fatta beslut om sammanslagningar i slutet av år 2014 eller i början av år 2015. De eventuella sammanslagningarna träder sannolikt i kraft från och med ingången av år 2017.

- 1.6 Enligt servicestrukturen inom social- och hälsovården tillhandahålls alla tjänster inom fem social- och hälsovårdsområden. Förvaltningsmodellen för de nya områdena är samkommunen. De ska finansieras av kommunerna enligt den viktade kapitationsprincipen. Den nationella styrningen stärks i syfte att säkerställa regional jämlikhet och ekonomisk effektivitet.
- Utgångspunkten för reformen är en integrering av social- och hälsovårdstjänsterna av en stark arrangör. Målet är obrutna servicekedjor, vilket är viktigt med tanke på människornas hälsa och välmåga. Kommunerna deltar i serviceproduktionen och närservicen finns ännu i framtiden nära kunderna.
- Regeringen bereder en proposition om reformen före utgången av maj 2014. Propositionen lämnas på hösten 2014 och verksamheten i de nya områdena inleds den 1 januari 2017.
- 1.7 Tillgång till småbarnsfostran och förskoleundervisning av god kvalitet garanteras hela åldersklassen. En lag som gäller småbarnsfostran stiftas. Enligt beslutet om genomförande av det strukturpolitiska programmet lämnas en regeringsproposition om begränsning av den subjektiva rätten till dagvård på våren 2014. I enlighet med det strukturpolitiska programmet görs förskoleundervisningen obligatorisk. Regeringens proposition lämnas till riksdagen på hösten 2014 och lagstiftningen träder i kraft den 1 januari 2015. Förskoleundervisningen beaktas redan nu i statsandelen för basservice.
- 1.8 Man fortsätter att förbättra kvaliteten inom den grundläggande utbildningen. Resurserna riktas till åtgärder för att främja utbildningsmässig jämlikhet och minska gruppstorlekarna samt till skolornas klubbverksamhet.
- 1.9 Bestämmelserna om gruppstorlekar i undervisningen ändras så att skolgångsbiträdena beaktas i lärar-elevrelationen.
- 1.10 Minimigruppstorleken i undervisningen av andra ämnen än evangelisk-luthersk religion och ortodox religion samt livsåskådningskunskap ökas. Regeringens proposition lämnas år 2014 och lagstiftningen träder i kraft den 1 januari 2015. De nya undervisningsgrupperna med minst 10 elever införs från och med början av augusti 2015.
- 1.11 Grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen enligt statsrådets förordning tas i bruk från och med den 1 augusti 2016.
- 1.12 Statsrådet utfärdar år 2014 en förordning om en ökning av minimitantalet med tre årsveckotimmar. Ökningen av statsandelen i anslutning till ändringen riktas till statsandelen för kommunal basservice.
- 1.13 Alla som har slutfört grundskolan garanteras en utbildningsplats i gymnasium, yrkesläroanstalt, läroavtalsutbildning, verkstad, inom rehabiliteringen eller på annat sätt. Kommunernas ansvar för handledningen av unga som går ut den grundläggande utbildningen stärks. För att trygga utbildningen under ett kritiskt övergångsskede, minska antalet avbrutna studier och förlänga de ungas arbets-

karriärer förlängs läroplikten till 17 år i enlighet med det strukturpolitiska programmet. Reformen gäller hela åldersklassen och den bereds i syfte att nå i synnerhet ungdomar som inte kommer in på någon utbildning efter den grundläggande utbildningen. Reformen genomförs inom de ramar som grundlagen sätter. Lagförslaget överlämnas till riksdagen år 2014. Lagstiftningen träder i kraft den 1 januari 2015.

- 1.14 Finansieringssystemet för gymnasieutbildningen förnyas. Regeringens proposition lämnas på våren 2014. Den nya lagstiftningen om finansiering träder i kraft den 1 januari 2015. Nätverket av utbildningsanordnare på andra stadiet och finansieringen av utbildningen förnyas.
- 1.15 I fråga om personer som saknar examen, småföretagare och andra underrepresenterade grupper förbättras möjligheterna till vuxenutbildning bl.a. genom utveckling av finansieringssystemet. För läroanstalterna skapas ekonomiska incitament till utbildning av vuxna utan examen och läroanstalterna sporras till samarbete med arbetsplatser och till uppsökande verksamhet. Examensavgifterna slopas för vuxna utan examen.
- 1.16 I enlighet med regeringsprogrammet förbättras tillgången till och möjligheterna att ta del av kulturverksamhet för de grupper som för närvarande inte är delaktiga i den. Möjligheterna till en kostnadsbaserad finansiering av kommunernas allmänna kulturverksamhet utreds.
- 1.17 Bibliotekslagstiftningen moderniseras så att den motsvarar förändringarna i omvärlden och den nya kommun- och servicestrukturen.
- 1.18 Genom en reform av idrottslagen stärks motionens ställning som en del av basservicen. Målet är att främja en motionsinriktad livsstil hos hela befolkningen samt att trygga tillgången till motion och idrott.
- 1.19 I syfte att bekämpa ungdomsarbetslöshet, ojämlikhet och utslagning garanteras alla unga en arbets-, studie-, rehabiliterings- eller praktikplats. Verkstadsverksamhet för unga och uppsökande ungdomsarbete, som ingår i samhällsgarantin för unga, utvidgas till hela landet.
- 1.20 Ungdomslagen revideras. I syfte att garantera en jämlik tillgång till tjänster inom ungdomsarbetet fortsätter man stärka ungdomsarbetets karaktär av närservice i hela landet. Genom ett integrerat och riktat ungdomsarbete stöds utsatta unga.
- 1.21 Totalreformen av socialvårdslagstiftningen fortsätter utifrån den slutrapport som arbetsgruppen med uppgift att revidera lagstiftningen gav år 2012 och utifrån de remissyttranden som inkom med anledning av rapporten. Målet med reformen är att utveckla basservicen så att tyngdpunkten flyttas till förebyggande åtgärder och tillgång till tjänster vid rätt tidpunkt. Avsikten är att minska belastningen på de tjänster som omfattas av speciallagstiftningen (barnskyddet och handikapptjänster). Målet är en klientorienterad lagstiftning som ökar möjligheterna att utföra ett effektivt klientarbete. Arbetsfördelningen mellan olika yrkesgrupper ändras så

att den bättre motsvarar utbildningen inom de olika yrkesgrupperna. Regeringens proposition lämnas till riksdagen på hösten 2014. Lagen avses träda i kraft år 2015.

- 1.22 Regeringen bereder en lagstiftning om stärkande av klienternas och patienternas självbestämmanderätt och om nödvändiga inskränkningar med beaktande av villkoren i FN:s handikappkonvention. Ett program för genomförandet av lagstiftningen om självbestämmanderätt blir färdigt våren 2014. Regeringens proposition med förslag till lag om självbestämmanderätten och till lagar som har samband med den lämnas till riksdagen våren 2014 och den föreslås träda i kraft den 1 november 2014.

- 1.23 Genomförandet av det handikappolitiska programmet fortsätter. Genom styrgruppen för det handikappolitiska programmet (Vampo) har Institutet för hälsa och välfärd från år 2012 genomfört uppföljningen av verkställandet av programmet inom de olika förvaltningsområdena. Den pågående struktumvandlingen inom omsorgerna om personer med utvecklingsstörning fortsätter och samtidigt utvecklas tjänster som möjliggör att även personer med de svåraste funktionshindren ska kunna bo kvar i sin egen miljö.

Social- och hälsovårdsministeriet tillsätter en arbetsgrupp för att utreda en reform av den speciallagstiftning som gäller socialvård för personer med funktionshinder. Arbetsgruppens mandattid är 1.4.2013–31.12.2014. Arbetsgruppens uppgift är att jämka samman gällande lag om service och stöd på grund av handikapp och lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda till en ny speciallag om service och stöd på grund av handikapp så att lika tjänster garanteras för olika handikappgrupper.

- 1.24 Åtgärderna för att minska antalet omhändertaganden effektiviseras. Inom barnskyddet flyttas tyngdpunkten till förebyggande åtgärder, tidiga stödtjänster och till att minska institutionaliseringen. Inom barnskyddet betonas familjecentreringen och vidareutvecklas familjevårdslagstiftningen. De förebyggande tjänsterna inom barnskyddet och tjänsterna för tidigt stöd liksom den öppna vården inom barnskyddet och familjevården utvecklas som en del av totalreformen av socialvårdslagen. Mandattiden för arbetsgruppen för utredning om utveckling av familjearbetet i kommunerna, verksamhetsrutinerna inom barnskyddet och barnskyddslagens funktionsduglighet löpte ut den 14 juni 2013. Utifrån arbetsgruppens slutrapport och de remissyttranden som inkom med anledning av den utarbetas en plan för genomförande av åtgärderna våren 2014.

- 1.25 Kommunerna ska utarbeta en servicestrategi, där de tjänster som kommunen har ansvar för att ordna ingår. I servicestrategin ska riktlinjerna för utvecklandet av tjänsterna genomföras, konkretiseras och preciseras.

2 Förbättrad produktivitet inom den kommunala sektorn

- 2.1 Det produktivitets- och effektivitetsfrämjande arbetet i kommunerna och samkommunerna fortsätter i samarbete med kommunerna, ministerierna, arbetsmarknadsorganisationerna och övriga aktörer. Mått för bedömning av en hållbar produktivitet i kommunerna ska tas fram, det produktivitets- och effektivitetsfrämjande arbetet ska stärkas samt god praxis spridas.
- 2.2 Kommunernas kostnadsredovisning utvecklas för att de faktiska priserna per enhet ska kunna bedömas och tydliggöras för klienterna samt för att servicen ska utvecklas och kostnadsmedvetenheten öka. Jämförelsen av kostnaderna för och kvaliteten på tjänster samt öppenheten i tjänsterna ska utvecklas genom att man bl.a. klarlägger och främjar praxis och försök som stöder detta.
- 2.3 Man sporrar till spridning och ibruktagande av bästa praxis över kommun- och sektorsgränserna.
- 2.4 Förverkligandet av de nationella produktivitetsmålen för den kommunala sektorn följs upp.

3 Kommunernas skatteinkomster

- 3.1 Kommunernas förmåga att klara av sina uppgifter och förpliktelser huvudsakligen genom egen skatteintäktsfinansiering främjas. De förändringar i kommunernas inkomster som ändringar av skattegrunderna medför kompenseras till fullo enligt nettobelopp (både ändringar som minskar och ändringar som ökar inkomsterna).
- 3.2 Kommunernas andel av samfundsskatten betalas förhöjd med fem procentenheter åren 2013–2015. Sänkningen av samfundsskattebasen har beaktats i förhöjningen åren 2014–2015.
- 3.3 Företagen beviljas FoU-skatteincitament och rätt till förhöjda avskrivningar för produktiva investeringar åren 2013–2014. Det bortfall i intäkter från samfundsskatten som dessa åtgärder medför kompenseras kommunerna genom en höjning av kommunernas utdelning av samfundsskatten så att ändringen inte påverkar kommunernas skatteinkomster. Detta förfarande slopas från och med ingången av år 2015.
- 3.4 Strävan är att den förlust av skatteinkomster som skatteavdragen i förvärvsinkomstbeskattningen medför för kommunerna ska överföras på statens ansvar för att minska skillnaden mellan den nominella och den faktiska kommunalskattenivån. Fram till nu har de förluster som skatteavdragen medför kompenseras kommunvis i huvudsak via statsandelssystemet. Inom skattesystemet kan förluster av skatteinkomster som föranleds av avdrag överföras på staten endast i liten utsträckning. En utredning om saken blir färdig inom den närmaste tiden.

- 3.5 Regeringen har satt som mål att fastighetsskattens andel av kommunernas skatteinkomster ska öka under valperioden. Enligt regeringens rambeslut i mars 2014 höjs de nedre och övre gränserna för den allmänna fastighetsskattesatsen med 0,2 procentenheter i fastighetsbeskattningen. Därutöver höjs de nedre och övre gränserna för fastighetsskattesatsen för stadigvarande bostadsbyggnader med 0,05 procentenheter. Den ökning av skatteinkomster som åtgärderna medför dras av från statsandelen för kommunal basservice. Vid finansministeriet pågår ett fortsatt projekt för att utveckla fastighetsbeskattningen. Målet är att förnya metoderna för värdering av fastigheter. Genom en ändring av värderingsgrunderna för fastigheter stärks kommunernas skattebas.
- 3.6 Rätten till ränteavdrag för bolån begränsas ytterligare med 5 procentenheter åren 2015–2018. Ökningen av intäkterna från kommunalskatten dras av från statsandelarna.
- 3.7 Arbetsinkomstavrdraget och grundavdraget höjs år 2015. Den förlust av skatteinkomster som höjningarna medför kompenseras kommunerna genom statsandelssystemet.
- 3.8 Självriskandelen i avdraget för arbetsresor höjs år 2015 och strukturen förnyas från och med år 2016.

4 Kommunernas statsbidrag

- 4.1 Kommunernas uppgifter och förpliktelser minskas så att kommunernas omkostnader minskar med 1 miljard euro före år 2017. Avsikten är dessutom att man genom skattefinansiering och åtgärder som kommunerna själva genomför, bl.a. genom förbättrad produktivitet, ska nå en besparing på en miljard euro på 2017 års nivå. Regeringens beslut om genomförande av det strukturpolitiska programmet innehåller ett program för minskning av kommunernas uppgifter och förpliktelser, som verkställs bl.a. i beslutet om ramarna för statsfinanserna 2015–2018.
- 4.2 Regeringen avhåller sig från att ge nya uppgifter och förpliktelser som ökar kommunernas utgifter utan att den samtidigt beslutar om att gallra i uppgifter och förpliktelser av motsvarande storlek eller om finansiering av de nya uppgifterna och förpliktelserna till fullt belopp. Denna princip tillämpas med tanke på rambeslutet 2014–2017 i fråga om nya projekt. Dessutom ska det göras en kritisk bedömning av de projekt som redan ingår i ramen och som ökar kommunernas utgifter.
- 4.3 För nya uppgifter och för utökning och utvidgning av nuvarande uppgifter och förpliktelser anvisas en statlig finansieringsandel som är mer än hälften av de faktiska kostnaderna.
- 4.4 I enlighet med rambeslutet våren 2012 minskas statsandelen för kommunal basservice gradvis fram till år 2015. År 2015 är minskningen sammanlagt 500 miljoner euro i jämförelse med nivån 2012. Minskningarna genomförs genom en sänkning

av statsandelsprocenten för basservice. I rambeslutet i mars 2013 minskades statsandelarna ytterligare så att minskningen på årsnivå är 237 miljoner euro år 2014, 175 miljoner euro år 2015, 215 miljoner euro år 2016 och ytterligare 265 miljoner euro år 2017.

- 4.5 I anslutning till genomförandet av det strukturpolitiska programmet minskas statsandelen för kommunal basservice med 13,8 miljoner euro år 2015 och 0,7 miljoner euro år 2016. Statsandelen ökas med 11,5 miljoner euro år 2017 och 39 miljoner euro år 2018.
- 4.6 Statsandelen för basservice minskas från och med år 2015 med 40 miljoner euro med anledning av att klientavgifterna inom social- och hälsovården justeras och med 10 miljoner euro med anledning av att den förhöjda statsandelen enligt prövning slopas. Statsandelen för reparationsprojekt i skolor minskas med 12,1 miljoner euro år 2015, 15,1 miljoner euro år 2016, 15,0 miljoner euro år 2017 och med 22 miljoner euro år 2018. Från och med år 2017 minskas dessutom statsandelen för basservice med 23,4 miljoner euro med anledning av minskade administrativa utgifter för utkomststödet. Kommunernas administrativa utgifter beräknas minska med 79 miljoner euro när utbetalningen och beräkningen av grundutkomststödet överförs till Folkpensionsanstalten år 2017.
- 4.7 Överföringen av uppgifter mellan staten och kommunerna genomförs kostnadsneutralt.
- 4.8 Statsandelen för kommunal basservice höjs med 126 miljoner euro på 2015 års nivå för utvecklande av social- och hälsovårdstjänsterna. För verkställigheten av äldreomsorgslagen riktas i statsandelar ytterligare 27,5 miljoner euro, dvs. sammanlagt 82 miljoner euro år 2015. Från och med år 2015 anvisas för utvecklande av elev- och studerandevården 13,1 miljoner euro och för utvecklande av barnskyddet 10 miljoner euro. Fördelningen av det resterande anslaget på 9,4 miljoner euro för utvecklande av andra social- och hälsovårdstjänster preciseras från och med år 2015.
- 4.9 Den statliga finansieringsmodellen för läkar- och sjukvårdshelikopterverksamheten förnyas så att efter övergångsperioden riktas statens finansiering till kommunerna som en del av statsandelen för kommunal basservice från och med år 2017. Under ramperioden fram till år 2016 reserveras dock en separat statlig ersättning till förvaltningsenheten FinnHEMS Oy, som ansvarar för läkarhelikopterverksamheten.
- 4.10 Under ramperioden återförs det anslag som överförts till finansieringen av statens och kommunernas gemensamma datasystemprojekt till statsandelen för kommunal basservice.
- 4.11 Inom undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde fortsätter utgiftsbesparingarna enligt regeringsprogrammet under åren 2015–2018. Inom gymnasieutbildningen genomförs en besparing på 37 miljoner euro, inom yrkesutbildningen 49 miljoner euro, inom läroavtalsutbildningen 31 miljoner euro och inom yrkeshögskoleutbildningen 51 miljoner euro före år 2015. Mot det fria bildningsar-

betet riktas besparingar på 11,5 miljoner euro och mot statsandelarna för museer, teatrar och orkestrar 10 miljoner euro per år. Statsandelsindexet för undervisnings- och kulturverksamheten fryses för år 2014 av besparingsskäl.

- 4.12 De elektroniska informations-, rådgivnings- och handledningstjänsterna utvecklas som en del av Webbtjänsten för lärande (Oppijan verkkopalvelu) inom SADe-programmet.
- 4.13 Inom utbildningen på andra stadiet förnyas finansieringssystemet och nätverket av anordnare av utbildningen. Finansieringen ska inte längre beviljas enligt det faktiska kostnadsunderlaget, och den totala statliga finansieringen av utbildningen på andra stadiet ska grunda sig på statsbudgeten på samma sätt som för universitet och yrkeshögskolor. I fortsättningen ska anslaget i statsbudgeten höjas på basis av ett index i förhållande till förändringen i kostnadsnivån. Regeringen överlämnar ett lagförslag som gäller detta hösten 2014 och lagen avses träda i kraft den 1 januari 2015. De nya finansieringsgrunderna tillämpas första gången när finansieringen för år 2017 bestäms.
- 4.14 Som ett led i reformen av statsandelssystemet utreds grunderna för statsandelen för den grundläggande utbildningen med målet att säkerställa tillgången till jämlik grundläggande utbildning av jämn kvalitet även framöver. Syftet med reformen är att finansieringen av den grundläggande utbildningen framöver i allt högre grad ska grunda sig på indikatorer som beskriver förhållandena inom den grundläggande utbildningen, t.ex. invandrarnas andel av kommuninvånarna, den vuxna befolkningens utbildningsnivå och arbetslöshetsgraden.
- 4.15 Finansieringen av yrkesutbildningen revideras så att läroanstalterna premieras för utbildningens kvalitet och förbättring av kvaliteten. Målet är att öka stödet för utbildning av hela åldersklassen, en bättre genomströmning i utbildningen, en snabbare övergång till arbetslivet och godkännande av tidigare inhämtade kunskaper. Finansieringen beviljas till utbildningsanordnaren.
- 4.16 De reformer som gäller finansieringen av den grundläggande utbildningen, gymnasieutbildningen, yrkesutbildningen och vuxenutbildningen anpassas till tidsplanen för statsandelsreformen.
- 4.17 Ansvaret för basfinansieringen av yrkeshögskolorna överförs i sin helhet till staten från och med ingången av år 2015. Kommunernas andel av finansieringen av yrkeshögskolorna slopas och kommunernas andel av finansieringen av den grundläggande utbildningen, gymnasieutbildningen och den kommunala basservicen ökas med motsvarande belopp. Reformen genomförs kostnadsneutralt mellan staten och kommunerna.
- 4.18 För att göra statsandelssystemet för teatrar, orkestrar och museer mer sporrande utreds det hurdana indikatorer som skulle kunna tillämpas för att fördela en del av statsandelen på basis av resultatet. Målet med reformen är att sporra teatrar, orkestrar och museer att utveckla kvaliteten på verksamheten och göra den mer mångsidig.

- 4.19 Undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde anvisas i genomsnitt 30 miljoner euro per år under ramperioden för genomförande av samhällsgarantin för unga, samt som en del av samhällsgarantin anvisas för yrkesinriktad tilläggsutbildning och läroavtalsutbildning 47 miljoner euro år 2015 och 37 miljoner euro år 2016 samt 15 miljoner euro år 2017 och 5 miljoner euro år 2018 för åtgärder i enlighet med Kompetensprogrammet för unga vuxna för att minska den reserv av unga vuxna som blivit utan utbildning.

5 Övriga åtgärder

- 5.1 Mandattiden för arbetsgruppen för utvärdering av kommunernas uppgifter löper ut den 31 maj 2014.
- 5.2 I syfte att stödja minskandet av kommunernas uppgifter och förpliktelser inleds kommunförsök år 2014.
- 5.3 Mandattiden för den arbetsgrupp som finansministeriet har tillsatt för att bereda utvecklandet av styrningen av kommunernas makroekonomi löper ut den 31 december 2014.
- 5.4 Den andra programperioden i det nationella utvecklingsprogrammet för social- och hälsovården genomförs i överensstämmelse med beslutet om ramarna för statsfinanserna och den årliga statsbudgeten. Målen för reformarbetet i fråga om social- och hälsovården och de medel med vilka målen ska nås har fastställts i Kaste-programmet för 2012–2015. Programmet stöder kommun- och servicestrukturreformen. Kaste-programmet innehåller sex delprogram: 1) riskgruppernas möjligheter till delaktighet, välbefinnande och hälsa förbättras, 2) tjänsterna för barn, unga och barnfamiljer förbättras, 3) strukturen och innehållet i fråga om tjänster för äldre omarbetas, 4) servicestrukturen och basservicen reformeras, 5) information och informationssystem tillhandahålls till stöd för klienterna och yrkesfolket och 6) reformen av servicestrukturen samt arbetshälsan stöds med hjälp av ledarskap. Tyngdpunkten flyttas från avhjälpande av problem till aktivt främjande av det fysiska, psykiska och sociala välbefinnandet och förebyggande av problem. Den goda praxis som åstadkommit inom utvecklingsprojekten tas i bruk i hela landet.
- 5.5 I den nationella planen för mentalvårds- och missbruksarbete (Mieli-planen) har utvecklandet av mentalvårds- och missbruksarbetet stakats ut fram till år 2015. Genomförandet av verkställighetsplanen för Mieli-planen fortsätter.
- 5.6 Arbets- och näringsbyråernas, kommunernas och FPA:s verksamhetsmodell med servicecenter för arbetskraft, som grundar sig på samservice, börjar regleras i lag och utvidgas så att den omfattar hela landet. I anslutning till utvidgningen ökas anslagen med 5 miljoner euro år 2012, och efter det anvisas verksamheten 5 miljoner euro per år i tilläggsanslag under ramperioden. Beredningen av en lagstadgad verksamhetsmodell för servicecentren inleds år 2013. Regeringens proposition

om saken överlämnas till riksdagen under höstsessionen 2014 och avsikten är att bestämmelserna träder i kraft vid ingången av 2015.

- 5.7 Det kommunförsök för att minska långtidsarbetslösheten som pågår under hela regeringsperioden genomförs under tiden 1.9.2012–31.12.2015. I försöket ingår 26 projekt och i dem deltar 61 kommuner. För försöket har arbets- och näringsministeriet tillsatt en ledningsgrupp och en arbetssektion för tiden 7.5.2012–31.12.2015. Under ramperioden åren 2013–2015 anvisas för försöket 20 miljoner euro i statsunderstöd per år.
- 5.8 Kommunernas roll och ansvar vid den aktiva skötseln av långtidsarbetslösheten betonas. En del av finansieringsansvaret för arbetsmarknadsstödet till långtidsarbetslösa överförs till kommunerna vid ingången av år 2015. Genom reformen av finansieringen av arbetsmarknadsstödet skapas möjligheter för personer som fått arbetsmarknadsstöd att omfattas av aktiveringsåtgärder. Detta genomförs som ett led i utvärderingen av kommunernas uppgifter och översynen av ansvarsfördelningen inom sysselsättningspolitiken.
- 5.9 Helhetsbedömningen av markanvändnings- och bygglagen färdigställdes i januari 2014. Vid bedömningen utreddes hur de mål som angetts i lagen har nåtts samt hur styrsystemet för områdesanvändning och byggande fungerar. Till de centrala principerna är lagen välfungerande och följer målen. Det behövs dock delrevideringar, som genomförs redan under denna regeringsperiod. Vid miljöministeriet bereds ett förslag till sådana ändringar av markanvändnings- och bygglagen som gäller främjande av konkurrensen och kommunens markpolitik. Propositionen innehåller förslag om förlängning av övergångsbestämmelsen om reglering av handeln samt om införande av ett förfarande med besvärstillstånd i samband med beslut som gäller föreläggande av vite och hot om tvångsutförande. Utifrån helhetsbedömningen av markanvändnings- och bygglagen inleds också en utredning om olika alternativ i fråga om förfarandet med fastställande av landskapsplaner. Miljöministeriet har tillsatt en arbetsgrupp för att utarbeta alternativ för nya byggnadstillsynsenheter. Arbetsgruppens förslag blir färdigt den 31 augusti 2014. Beredningen av lagstiftningen i anslutning till ärendet inleds under denna regeringsperiod.
- 5.10 Avfallslagen och förordningen om avfall trädde i kraft den 1 maj 2012. Det finns ännu inte tillräckligt med erfarenheter för att tillförlitligt bedöma verkningarna av ansvarsfördelningen när det gäller ordnandet av avfallshanteringen. Miljöministeriet inledde våren 2013 ett projekt som omfattar en uppföljning av fullgörandet av de administrativa skyldigheterna enligt avfallslagen, en kartläggning av avfallslagens tillämpningspraxis och en utvärdering av hur lagen fungerar i synnerhet med tanke på de bestämmelser som gäller den kommunala avfallshanteringen. Utredningen färdigställs våren 2014. Uppföljningen framskrider stegvis och utvärderingen av effekterna preciseras under de kommande åren.
- 5.11 En regeringsproposition om revidering av miljöskyddslagen (RP 214/2013) överlämnades till riksdagen i december 2013. Genom reformen genomförs EU:s direktiv om industriutsläpp samtidigt som lagen moderniseras så att den mots-

varar tolkningen av bestämmelserna i grundlagen. De bestämmelser som gäller tillståndsförfarandet kvarstår i huvudsak oförändrade, även om avsikten är att göra vissa tillståndsbestämmelser tydligare. Behörighetsfördelningen mellan de statliga och de kommunala tillståndsmyndigheterna kvarstår oförändrad. Tillsynen över miljöskyddet effektiviseras via ökad planering och riskbedömning. Tillsynen effektiviseras också genom att en tillsynsavgift tas i bruk.

- 5.12 Genom utvecklingsprojektet Kundservice 2014 som finansministeriet tillsatt för utvecklandet av kundservicen inom den offentliga förvaltningen strävar man efter att kunden ska få tillgång till den offentliga förvaltningens tjänster vid gemensamma kundserviceställen (principen med ett enda serviceställe) på rimligt avstånd från boningsorten. Avsikten är också att förbättra effektiviteten och lönsamheten inom den offentliga förvaltningen. Ordlandet av den nya gemensamma kundservicen föreskrivs som en kommunal uppgift. Förutom de kommunala tjänsterna erbjuder den gemensamma kundservicen även alltid de tjänster som polisens tillståndsförvaltning, arbets- och näringsbyråerna (inklusive servicecentren för arbetskraft), skatteförvaltningen och magistraten tillhandahåller. På basis av avtal erbjuds Folkpensionsanstaltens och övriga statliga myndigheters tjänster vid kundserviceställena. De kostnader som kommunen förorsakas på grund av att den tillhandahåller andra aktörers tjänster ersätts kommunen enligt självkostnadsprincipen. Slutrapporten om utvecklingsprojektet och utkastet till regeringsproposition blir klara senast den 31 maj 2013. Utifrån de utlåtanden som inkom under en omfattande remissbehandling fortsätter utvecklandet av den gemensamma kundservicen våren 2014 i en arbetsgrupp som finansministeriet har tillsatt. Avsikten är att lämna en regeringsproposition till riksdagen under vårsessionen 2014. Avsikten är att lagen träder i kraft år 2014 och att de första gemensamma kundserviceställena inleder sin verksamhet sommaren 2015. Övergången till gemensam kundservice sker stegvis åren 2015–2019. Pilotförsök med kundservicen inleds hösten 2014 i fem kommuner (Uleåborg, S:t Michel, Saarijärvi, Pargas och Pelkosenniemi)
- 5.13 Utifrån effekterna av ändringarna av lagen om hemkommun och av socialvårdslagen fattar man på våren 2014 beslut om bestämmelsen om kommunernas ömsesidiga ersättningsansvar i socialvårdslagen ska slopas. För uppföljningen av lagreformerna gjorde social- och hälsovårdsministeriet, Finlands Kommunförbund och Institutet för hälsa och välfärd en utredning om verkningarna av lagen. Enligt utredningen byttes inte hemkommun i någon större utsträckning och lagändringarna hade inga betydande ekonomiska eller andra konsekvenser för kommunerna.

Bilaga 1

Den totalekonomiska utvecklingen och vissa bakgrundsantaganden

BNP och sysselsättning	2013	2014	2015	2016	2017	2018
BNP:s värde, md euro	193,4	197,4	203,0	209,7	216,6	223,7
BNP, volymförändring, %	-1,4	0,5	1,4	1,8	1,5	1,4
Antalet sysselsatta, förändring, %	-1,1	-0,3	0,4	0,7	0,4	0,4
Arbetslöshetsgrad, %	8,2	8,4	8,3	8,1	7,8	7,5
Sysselsättningsgrad (15–64-åringar), %	68,5	68,5	68,9	69,5	69,6	70,0
Lönesumma, förändring, %	1,0	1,3	1,8	2,5	2,2	2,4
Pensionsinkomster, förändring, %	6,0	4,2	4,5	4,3	4,7	4,8
Priser och kostnader, %	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Allmän inkomstnivå, förändring	2,0	1,3	1,2	1,5	1,8	2,0
Kommunernas inkomstnivå, förändring	1,8	1,2	1,1	1,5	1,8	2,0
Konsumentpriser, förändring	1,5	1,5	1,7	1,9	1,8	1,8
Byggnadskostnadsindex	1,0	1,3	1,6	2,4	2,4	2,4
Basprisindex på hemmamarknaden	0,2	0,9	1,3	1,6	1,8	1,8
Statsandelsindex:						
Prisindex för basservicen, förändring	1,8	1,1	1,2	1,5	1,7	1,9
Förändring i kostnadsnivån enligt budgetpropositionen ¹⁾	3,0	1,5	0,7	1,5	1,7	1,9
– inkl. indexjustering ²⁾	0,7	0,3	-0,6			

¹⁾ Den indexhöjning som använts i budgetpropositionen.

²⁾ Förändringen i kostnadsnivån enligt budgetpropositionen innefattar en indexjustering som görs med två års dröjsmål och är lika stor som skillnaden mellan utfallet av förändringen i kostnadsnivån och den i budgetpropositionen använda förändringen i kostnadsnivån.

Kommunarbetsgivarens socialskyddsavgifter, %	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Sjukförsäkringsavgift	2,04	2,14	2,15	2,15	2,15	2,14
Arbetslöshetsförsäkringspremie	3,06	2,82	2,82	2,82	2,82	2,82
Pensionsavgift (KomPL)	24,0	23,7	23,7	23,5	23,3	23,3
Lärarnas pensionsavgift	19,4	21,8	21,3	21,1	21,1	21,1
Övriga socialförsäkringsavgifter	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
Kommunarbetsgivarens avgifter sammanlagt	30,4	30,0	30,0	29,8	29,6	29,5
De försäkrades socialskyddsavgifter, %	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie	0,60	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50
Löntagares pensionsavgift, under 53 år	5,15	5,55	5,75	5,95	6,10	6,15
Löntagares pensionsavgift, över 53 år	6,50	7,05	7,30	7,55	7,75	7,80
Poängtal för ArPL-index	2 475	2 509	2 519	2 558	2 604	2 650
ArPL-index, förändring	2,8	1,4	0,4	1,6	1,8	1,8
Poängtal för FP-index	1 609	1 630	1 637	1 664	1 696	1 726
FP-index, förändring	2,8	1,3	0,4	1,7	1,9	1,8

Bilaga 2. Finansieringsanalys av den kommunala ekonomin enligt gängse priser, mn euro

	2013		2014		2015		2016		2017		2018	
	mn euro	förändring %	mn euro	förändring %	mn euro	förändring %	mn euro	förändring %	mn euro	förändring %	mn euro	förändring %
Verksamhetsbidrag	-26487	2,7	-27011	2,0	-27439	1,6	-28155	2,6	-28944,5	2,8	-29829,4	3,1
Skatteinkomster	20640	6,8	21090	2,2	21639	2,6	22155	2,4	22960,4	3,6	23827,0	3,8
Statsandelar inom driftsektornomin	8303	2,9	8175	-1,5	7664	-6,2	7193	1,7	7948,5	2,0	8097,8	1,9
Ränteutgifter	300	-10,3	363	0,0	466	0,0	655	0,0	848,1	0,0	983,5	0,0
Ränteinkomster	225	-2,1	230	0,0	235	0,0	240	0,0	245,0	0,0	250,0	0,0
Övriga finansieringsposter, netto	292		295		295		295		295		295	
Årsbidrag	2673		2417		1928		1673		1656		1657	
Extraordinära poster, netto	288		250		250		250		250		250	
Korrigeringsposter i den interna finansieringen	-450		-450		-450		-450		-450		-450	
Investeringar, netto ¹⁾	3825	10,1	3820	-0,1	3820	0,0	3800	-0,5	3780,0	-0,5	3760,0	-0,5
Finansieringsbehov ²⁾	-1314		-1603		-2092		-2327		-2324		-2303	
Långgivning	705	116,1	250	-64,5	250	0,0	250	0,0	250,0	0,0	250,0	0,0
Amorteringar på utgivna lån	852	247,7	150	-82,4	150	0,0	150	0,0	150,0	0,0	150,0	0,0
Amorteringar på lån	1563	5,7	1700	8,8	1800	5,9	2000	11,1	2200,0	10,0	2200,0	0,0
Bruttofinansieringsbehov ³⁾	-2730		-3403		-3992		-4427		-4624		-4603	
Bruttouppläning	3362		3400		3950		4400		4600		4550	
Länestock 31.12	15582	12,8	17282	10,9	19432	12,4	21832	12,4	24232,0	11,0	26582,0	9,7
Likvida medel 31.12	4858	15,8	4855	-0,1	4812	-0,9	4785	-0,6	4761,4	-0,5	4708,2	-1,1
Nettoskuld (lån – likvida medel)	10724	11,6	12427	15,9	14620	17,6	17047	16,6	19470,6	14,2	21873,8	12,3
Nettoskuld, % av BNP	5,5		6,3		7,2		8,1		9,0		9,8	
Bruttoskuld, % av BNP	8,1		8,8		9,6		10,4		11,2		11,9	
Omkostnader, % av BNP	19,9		19,8		19,6		19,4		19,3		0,0	

¹⁾ Nettoskaffning av anläggningstillgångar minus statsandelar för anläggningsprojekt

²⁾ Intern finansiering minus nettoinvesteringar

³⁾ Finansieringsbehov – långgivning + amorteringar på utgivna lån – amorteringar på lån

Bilaga 3 Årsbidrag och lånestock i kommunerna på fastlandet 2011-2013p, enligt kommunstorlek, euro/invånare

Invånarantal	Kommuner antal	Årsbidrag, euro/inv.			Antal kommuner med negativt års- bidrag			Årsbidrag – avskrivningar euro/inv.			Lånestock, euro/inv.		
		2011	2012	2013p	2011	2012	2013p	2011	2012	2013p	2011	2012	2013p
31.12.2013	2013												
under 2 000	31	237	127	293	7	12	7	32	-122	19	2 094	2 273	2 639
2 000 - 6 000	117	242	152	276	19	38	18	84	-91	21	1 730	1 920	2 050
6 001 - 10 000	54	218	158	269	3	13	7	75	-95	-6	1 950	2 166	2 370
10 001 - 20 000	46	249	135	327	3	8	2	28	-126	41	2 034	2 348	2 513
20 001 - 40 000	31	353	182	342	0	4	2	106	-118	19	1 874	2 080	2 279
40 001 - 100 000	16	280	120	266	1	5	0	-35	-205	-52	2 211	2 490	2 756
över 100 000	9	583	441	497	0	0	0	140	-34	-5	2 124	2 307	2 766
FASTLANDET	304	382	248	372	33	80	36	71	-102	-2	2 038	2 262	2 564

Bilaga 4. Årsbidrag och lånestock i kommunerna på fastlandet 2011–2013p, enligt landskap

Landskap	Kommuner antal	Årsbidrag, euro/inv.			Antal kommuner med negativt årsbidrag			Årsbidrag – avskrivningar euro/ inv.			Lånestock, euro/inv.			
		2013	2011	2012	2013p	2011	2012	2013p	2011	2012	2013p	2011	2012	2013p
31.12.2013														
Nyland	26	652	483	588	3	5	1	204	10	109	2 113	2 173	2 492	
Egentliga Finland	28	289	89	342	1	11	1	-31	-206	53	1 780	2 157	2 373	
Satakunta	20	294	239	402	7	8	1	2	-149	70	1 304	1 533	1 859	
Egentliga Tavastland	11	186	164	310	0	1	0	-3	-54	73	2 415	2 544	2 752	
Birkaland	22	324	186	330	1	8	2	66	-141	-20	1 561	1 779	1 947	
Päijänne-Tavastland	11	374	253	163	0	2	1	122	-9	-178	2 761	3 196	3 865	
Kymmenedalen	7	218	-5	209	0	2	2	3	-299	-88	2 582	2 862	3 031	
Södra Karelen	9	301	236	359	0	1	0	107	-4	39	2 128	2 290	2 405	
Södra Savolax	14	181	195	231	1	5	2	1	-69	-55	2 352	2 579	2 693	
Norra Savolax	20	316	116	225	2	5	2	18	-203	-103	1 799	1 970	2 436	
Norra Karelen	13	270	115	289	1	4	0	46	-151	11	1 522	1 675	1 810	
Mellersta Finland	23	153	88	260	3	4	2	-42	-250	-154	2 211	2 667	2 837	
Södra Österbotten	18	-5	48	122	6	7	9	-78	-196	-131	1 836	2 228	2 752	
Österbotten	15	295	219	191	1	2	2	-24	-99	-146	2 026	2 439	2 748	
Mellersta Österbotten	8	234	142	303	2	4	0	-71	-203	-89	3 663	4 316	4 756	
Norra Österbotten	29	395	212	347	2	5	3	116	-117	-112	2 320	2 665	3 177	
Kajana	9	209	163	254	1	2	4	20	-133	-56	1 646	2 010	2 098	
Lappland	21	307	150	279	2	4	4	81	-100	22	1 914	1 963	2 257	
FASTLANDET	304	382	248	372	33	80	36	71	-102	-2	1 956	2 262	2 564	

Bilaga 5. Samhällsteknik och miljöverksamhet samt ekonomi och utmaningar inom den kommunala sektorn

Kommunerna sörjer för kommuninvånarnas och näringslivets verksamhetsförutsättningar genom att svara för utvecklandet av samhällsstrukturen, planeringen av markanvändningen och samhällstekniken, bevarandet av den byggda miljön och byggandet av samhällsteknik. Dessutom svarar kommunerna för beviljandet av tillstånd för och tillsynen över byggande och miljöskydd. Till tjänsterna hör också ordnandet av vattentjänster och avfallshantering, främjandet av kollektivtrafik, förvaltningen av kommunens lokaler samt räddningsväsendet.

Med hjälp av samhällsplanering, byggnadstillsyn och miljövård säkerställer kommunerna en fungerande, trygg och trivsam samhällsstruktur. År 2012 var omkostnaderna för dessa uppgifter 526 miljoner euro. De inkomster som inflyter i avgifter täcker över två tredjedelar av utgifterna för byggnadstillsynen. Till övriga delar täcks utgifterna för samhällsplaneringen, byggnadstillsynen och miljövården i regel med skatteinkomster.

Den andel gator som underhålls av kommunerna utgör cirka en fjärdedel av de allmänna trafiklederna i vårt land. Underhållet av gator, parker och allmänna områden (underhåll och skötsel) kostar kommunerna över 954 miljoner euro per år. Dessa uppgifter finansieras med skatteinkomster.

Kommunen svarar till största delen för vattentjänsterna, energiförsörjningen och avfallshanteringen inom sitt område. Försäljningen av dessa nödvändigheter är avgiftsbelagd service. Med betraktande av hela kommunfältet täcker intäkterna från avfalls- och energiavgifterna kostnaderna för verksamheten, men när det gäller vattentjänsterna är skillnaderna mellan kommunerna stora. En del av vattentjänstverken intäktsför en rimlig avkastning på grundkapitalet till kommunen, men största delen behöver kommunalt bidrag för att hålla i gång verksamheten.

De kommunala vattentjänstverkens andel av hela landets vattentjänster är ca 90 procent mätt i mängden vattenledningsvatten som levereras till kunderna och mängden avloppsvatten från dem. Enligt kommunernas ekonomiska statistik var omkostnaderna för de kommunala vattentjänstverken 434 miljoner euro år 2012. Kommunerna har i regel överfört sin avfallshanteringsuppgift på kommunägda bolag. Kommunernas andel av den totala volymen inom avfallshanteringen är tämligen liten, varför branschen inte har några nämnvärda verkningar på den kommunala ekonomin. Kommunerna har det primära ansvaret för att ordna hanteringen av kommunalt avfall och ett omfattande ansvar för att utveckla avfallshanteringen.

Det uppskattas att kommunernas andel av eldistributionen är mer än hälften. Fjärruppvärmning och fjärrkylning hör i regel till kommunernas verksamhet. Kommunerna bedriver

fjärruppvärmnings- och fjärrkylningsverksamhet antingen direkt som kommunal verksamhet eller inom ramen för ett kommunägt aktiebolag. När det gäller en lönsam utvidgning av fjärrvärme samt kraftvärmeproduktion hänför sig utmaningarna till nybyggande och reparation av gamla byggnader. Konkurrensläget med den fastighets specifika uppvärmningen, t.ex. jordvärmens, skärps bl.a. när behovet av nedkylning av lokaler ökar. Inom energiproduktionen riktas valet av bränsle mot förnybara energikällor.

Kommunerna upprätthåller ett omfattande lokal- och fastighetsbestånd som de behöver i sin serviceproduktion. Omkostnaderna för de enheter som har hand om lokalerna uppgick 2012 till ca 1,8 miljarder euro. Dessa enheters inkomster är i regel sådana interna hyror inom kommunerna som syns som kostnader för serviceproducenterna.

Kommunerna spelar också en betydande roll när det gäller att ordna kollektivtrafiken. Så gott som alla kommuner deltar i upprätthållandet av kollektivtrafiken genom biljettstöd och trafiktjänster.

Inom de områden som statsrådet fastställer ansvarar kommunerna i samråd för räddningsväsendet. Omkostnaderna för det lokala räddningsväsendet var 2012 ca 448 miljoner euro per år. Räddningsväsendet finansieras i regel med skattemedel.

Närpå alla av de mest betydande handelshamnarna i vårt land drivs av kommunägda bolag. Hamnarna täcker sina kostnader med externa försäljningsintäkter.

Kommunerna har kostnader både för anpassningen till och dämpningen av klimatförändringen. De behov av investeringar i infrastrukturen som följer av klimatförändringen uppskattas vara betydande – t.o.m. miljarder euro. Beredskapen för klimatförändringen är en nationell uppgift och således måste statens roll och ekonomiska satsningar för genomförande av projekt för skydd mot översvämningar utvidgas.

Med tanke på kommunernas ekonomi är det viktigt att staten sköter sitt trafikansvar och ser till att anslagen för byggande av trafikleder är tillräckliga, så att det inte uppstår ett tryck för kommunerna att delta i genomförandet av statens trafikprojekt och kollektivtrafiktjänster, vilket skett alltmer under de senaste åren.

Kommunerna har avsevärda infrastruktur tillgångar som bör användas och skötas så att de inte förlorar i värde. För att dämpa ökningen av reparationsskulden bör dimensioneringen av anslagen för investering och underhåll ställas i relation till behoven, och anslagsanvändningen bör effektiviseras med hjälp av nya upphandlings- och finansieringsmodeller. Den kommunala sektorns reparationsskuld för infrastrukturen är med byggnaderna medräknade ca 7,5 miljarder euro. Det är viktigt att minska reparationsskulden.

För hela samhällets verksamhet är det viktigt att de kommunala vattentjänstverkens nätverk är i gott skick. Vattentjänstverken bör under de kommande tio åren minska saneringskulden. Saneringsbehovet inom vattentjänstverkens nätverk uppgår årligen till 320 miljoner euro.

Behovet av grundlig renovering av kommunala byggnader har ökat särskilt när det gäller skolor, daghem och byggnader för socialväsendet, såsom ålderdomshem, hälsovårdscentraler och sjukhus. För att renovera byggnadsbeståndet till en rimlig nivå inom tio år krävs en dubbelt större finansiering. Enbart reparationer av fukt- och mögelskadade offentliga byggnader kostar årligen kommunerna uppskattningsvis ca 50 miljoner euro.

Investeringsbeslut ska fattas med hänsyn till livscykelkostnaderna. Detta innebär att man i samband med ett investeringsbeslut ska avsätta pengar för de kostnader för underhåll som investeringen medför.

Uppgiftsklass	Omkostnader	Inkomster av verksamheten	Netto-utgifter	Avskrivningar och värdenedgångar	Investerings-utgifter
Samhällsplanering	374	82	292	22	13
Byggnadstillsyn	82	68	14	0,8	2
Miljövärd	70	23	47	2	7
Trafikleder (gator m.m.)	733	348	385	383	767
Parker och allmänna områden	221	89	132	54	70
Brand- och räddningsväsendet	448	55	393	12	31
Byggnader och lokaler samt uthyrning	1 825	2 448	-623	558	496
Vattentjänster	434	799	-365	228	367
Energiförsörjning	890	1 227	-337	89	165
Avfallshantering	127	139	-12	18	26
Kollektivtrafik	719	369	350	6	15
Hamnverksamhet	98	216	-118	65	75
SAMMANLAGT	6 021	5 863	158	1 438	2 034

Källa: Statistikcentralen, Statistik över ekonomi och verksamhet 2012.

Bilaga 6. Den kommunala ekonomin resultaträkning och finansieringsanalys, prognoserna i jämförelse med den faktiska utvecklingen

Positivt prognosfel = överskattning, negativt = underskattning

	Våren 2008	Våren 2009	Våren 2010	Våren 2011	Våren 2012	utfall
	miljoner euro					
Omkostnader, prognos	37 455	36 417	36 316	36 291	36 845	37 437
Skillnad jämfört med faktisk utveckling	18	-1 020	-1 122	-1 146	-592	
Löneutgifter, prognos	22 444	21 076	20 721	20 615	20 872	21 140
Skillnad jämfört med faktisk utveckling	1 304	-64	-419	-526	-268	
Köp, prognos	12 478	12 871	13 007	13 207	13 298	13 387
Skillnad jämfört med faktisk utveckling	-908	-516	-380	-180	-88	
Skatteinkomster och statsandelar, prognos	28 650	26 181	26 422	28 044	27 581	27 390
Skillnad jämfört med faktisk utveckling	1 260	-1 209	-968	654	191	
Årsbidrag, prognos	3 081	1 180	1 358	3 117	2 603	1 791
Skillnad jämfört med faktisk utveckling	1 290	-612	-433	1 326	812	
Nettoinvesteringar, prognos	3 100	2 300	3 000	3 400	3 200	3 473
Skillnad jämfört med faktisk utveckling	-373	-1 173	-473	-73	-273	
Länestock, prognos	10 322	13 922	15 818	13 250	13 556	13 810
Skillnad jämfört med faktisk utveckling	-3 488	112	2 008	-560	-254	

BILAGA 7. Regeringspropositioner om kommunernas verksamhet och ekonomi som behandlats i delegationen för kommunal ekonomi och kommunalförvaltning år 2013

Regeringens proposition till riksdagen som gäller ändring av yrkeshögskolelagen, av 26 och 48 § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet och av 76 § i universitetslagen

Regeringens proposition till riksdagen som gäller ändring av markanvändnings- och bygglagen

Regeringens proposition till riksdagen som gäller kosmetiska produkter

Regeringens proposition till riksdagen som gäller verksamheten i den offentliga förvaltningens säkerhetsnät

Regeringens proposition till riksdagen som gäller ändring av konkurrenslagen och av lagen om offentlighet vid rättegång i förvaltningsdomstolar (ANM)

Regeringens proposition till riksdagen som gäller ändring av livsmedelslagen (JSM)

Regeringens proposition till riksdagen som gäller ändring och temporär ändring av kommunindelningenslagen och ändring av språklagen

Regeringens proposition till riksdagen som gäller lag om elev- och studerandevård och ändring av vissa lagar som har samband med den

Regeringens proposition till riksdagen som gäller ändring av lagen om grundläggande utbildning, av gymnasielagen, av lagen om yrkesutbildning, av lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning och av lagen om statsandel för kommunal basservice

Regeringens proposition till riksdagen som gäller medicinsk behandling av djur, upphävande av vissa bestämmelser i läkemedelslagen och ändring av 44 kap. 5 § 2 mom. i strafflagen

Regeringens proposition till riksdagen som gäller ändring av lagen om utkomststöd och av barnskyddslagen

Regeringens proposition till riksdagen som gäller ändring av fastighetsskattelagen, av 30 § i lagen om värdering av tillgångar vid beskattningen och av 14 § i lagen om offentlighet och sekretess i fråga om beskattningsuppgifter

Regeringens proposition till riksdagen som gäller ändring och temporär ändring av mentalvårdslagen

Regeringens proposition till riksdagen som gäller ändring av lagen om en marknadsordning för jordbruksprodukter och upphävande av 2 § 3 mom. i livsmedelslagen

Social- och hälsovårdsministeriets förordning om grunderna för brådskande vård och villkoren för jour inom olika medicinska verksamhetsområden

Regeringens proposition till riksdagen som gäller lag om gränsöverskridande hälso- och sjukvård och vissa lagar som har samband med den

Regeringens proposition till riksdagen som gäller ändring av utlänningslagen och vissa lagar som har samband med den

Regeringens proposition till riksdagen som gäller miljöskyddslag och ändring av vissa lagar som har samband med den

Regeringens proposition till riksdagen som gäller ändring av lagen om räntestöd för hyresbostadslån och bostadsrättshuslån, av aravabegränsningslagen och av lagen om bostadsrättsbostäder

Regeringens proposition till riksdagen som gäller ändring av 30 § i lagen om värdering av tillgångar vid beskattningen

Regeringens proposition till riksdagen som gäller inkomstskatteskalan för 2014 samt ändring av vissa lagar

Regeringens proposition till riksdagen som gäller ändring av lagen om statsandel för kommunal basservice

Regeringens proposition till riksdagen som gäller ändring och temporär ändring av lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet, ändring av 12 a § i lagen om fritt bildningsarbete och ändring av ikraftträdandebestämmelsen i lagen om temporär ändring av lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet

Regeringens proposition till riksdagen som gäller ändring av gymnasielagen och av lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet

Regeringens proposition till riksdagen som gäller ändring av lagen om ordnande av utredningar av sexualbrott mot barn

Regeringens proposition till riksdagen som gäller ändring av lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn

Regeringens proposition till riksdagen som gäller ändring av 29 § i barnskyddslagen

Regeringens proposition till riksdagen som gäller lag om Nationella centret för utbildningsutvärdering och ändring av vissa lagar som har samband med den

Regeringens proposition till riksdagen som gäller ändring av lagen om elektronisk behandling av klientuppgifter inom social- och hälsovården och av lagen om elektroniska recept

Regeringens proposition till riksdagen som gäller utveckling av regionerna och förvaltning av strukturfondsverksamheten samt finansiering av regionutveckling och strukturfondsprojekt

Regeringens proposition till riksdagen som gäller anordnande av statens gemensamma informations- och kommunikationstekniska tjänster, upphävande av 11 § i lagen om styrning av informationsförvaltningen inom den offentliga förvaltningen samt upphävande av 2 § 4 mom. i lagen om statskontoret

Regeringens proposition till riksdagen som gäller ändring av lagen om försök med förenklade bygg- och planbestämmelser (1257/2010)

Regeringens proposition till riksdagen som gäller ändring av markanvändnings- och bygglagen

Regeringens proposition till riksdagen som gäller ändring av lagen angående vårdnad om barn och umgängesrätt, av lagen om medling i tvistemål och stadfästelse av förlikning i allmänna domstolar samt av socialvårdslagen

Social- och hälsovårdsministeriets förordning om användningsavgifter för riksomfattande informationssystemtjänster inom hälso- och sjukvården

Regeringens proposition till riksdagen som gäller utveckling av regionerna och förvaltning av strukturfondsverksamheten samt finansiering av regionutveckling och strukturfondsprojekt

Beräkning av kompensation i fråga om revideringen av samfunds- och vinstutdelnings-skatten samt samrådsförfarande i enlighet med 8 § i kommunallagen om regeringens propositioner till riksdagen som gäller vissa skattelagar

Regeringens proposition till riksdagen som gäller ändring av hälsoskyddslagen

Regeringens proposition till riksdagen som gäller en informationssamhällsbalk

Statsrådets förordning om ändring av statsrådets förordning om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet

Regeringens proposition till riksdagen som gäller diskrimineringslag och vissa lagar som har samband med den (RP som gäller revidering av lagstiftningen om likabehandling och jämställdhet)

Regeringens proposition till riksdagen som gäller ändring av lagen om vattentjänster och av markanvändnings- och bygglagen

Regeringens proposition till riksdagen som gäller ändring av 127 och 152 § i avfallslagen

TEMATA FÖR
FM:S
PUBLIKATIONSSERIE:

Budgeten
Utvecklande av förvaltningen
ICT-verksamhet
Kommunerna
Styrning och
redovisningsskyldighet
Finansmarknaderna
Ekonomiska och
finanspolitiska
översikter
Statens arbetsmarknadsverk

FINANSMINISTERIET
Snellmangatan 1 A
PB 28, 00023 Statsrådet
Telefon 0295 160 01
Telefax 09 160 33123
www.finansministeriet.fi

14b/2014
Finansministeriets publikationer
June 2014

ISSN 1459-3394 (hft.)
ISBN 978-952-251-582-7(hft.)
ISSN 1797-9714 (pdf)
ISBN 978-952-251-583-4 (pdf)